

LÁHKA 1998-07-17 nr 61: Láhka vuodđoskuvlla ja joatkkaoahpahusa birra (oahpahusláhka).

DÁHTON:	LÁHKA-1998-07-17-61
DEPARTEMEANTA:	MD (Máhtodepartemeanta)
FÁMUS:	1998-11-27, 1999-08-01, skuvlajahki 1999/2000
MAĐIMUS RIEVDADUVVON:	LÁHKA-2008-12-19-118 2009-01-01 rájes
RIEVDADA:	
SYS-KODA:	BG03b, BG03c, BG03f, BG26i
EALÁHUSKODA:	931
OANEHISNAMAHUS:	Oahpahusláhka - oahpah.

Guovddáš láhkaásahusat

Láhka vuodđoskuvlla ja joatkkaoahpahusa birra (oahpahusláhka).

1. kápihttal. Ulbmil, doaibmaguovlu ja heivehuvvon oahpahus jnv.	6
§ 1-1. Oahpahusa ulbmil	6
§ 1-2. Lága doaibmaguovlu	7
§ 1-3. Heivehuvvon oahpahus	7
§ 1-4. Geahččalandoaibma	8
§ 1-5. Láhkaásahusat	8
2. kápihttal. Vuodđoskuvla	8
§ 2-1. Vuoigatvuohta ja geatnegasvuohta oažžut vuodđoskuvlaoahpahusa	8
§ 2-2. Vuodđoskuvlaoahpahusa viidodat áiggi dáfus	9
§ 2-3. Vuodđoskuvlaoahpahusa sisdoallu ja árvoštallan	9
§ 2-3a. Beassamis oahpahusa doaimmain jnv	10
§ 2-4. Oskku, eallinoainnu ja etihkkafága oahpahus	10
§ 2-5. Giellahámit vuodđoskuvllas	11
§ 2-6. Seavagielaoahpahus vuodđoskuvllas	12
§ 2-7. Suomagielat oahpahus ohppiide gain lea kveana-suoma duogáš	12
§ 2-8. Earenoamáš giellaoahpahus gielalaš unnitloguid ohppiide	12
§ 2-9. Ortnetnjuolggadusat ja eará njuolggadusat	13
§ 2-10. Lihccun	13

§ 2-11. Lohkanvirgeluopmu geatnegahtton oahpahusas	13
§ 2-12. Priváhta vuođđoskuvllat.....	14
§ 2-13. Lága geavaheames priváhta oahpahusa oktavuodas ruovttus	14
§ 2-14. Sovkečálaoahpahus jna.	14
§ 2-15. Vuoigatvuohta nuvttá oažžut almmolaš vuođđoskuvlaoahpahusa	15
3. kápihttal. Joatkkaoahpahus.....	15
§ 3-1. Nuoraid vuoigatvuohta oažžut joatkkaoahpahusa	15
§ 3-2. Joatkkaoahpahusa viidodat áiggi dáfus	16
§ 3-3. Joatkkaoahpahusa oahpahusortnet.....	17
§ 3-4. Joatkkaoahpahusa sisdoallu ja árvoštallan	17
§ 3-5. Fága- ja sveannageahččaleapmi oahppodili ja skuvlla haga	18
§ 3-6. Čuovvolanbálvalus.....	18
§ 3-7. Ortnetnjuolggadusat jna	18
§ 3-8. Lihccun ja vuoigatvuođaid massimis	19
§ 3-9. Seavagielaoahpahus joatkkaoahpahusas	19
§ 3-10. Sovkegielaoahpahus jna.	20
§ 3-11. Stáhtaidgaskasaš soahpamuš priváhta joatkkaskuvllaid birra	20
§ 3-12. Earenoamáš giellaoahpahus gielalaš unnitálbmogiid ohppiide.....	20
4. kápihttal Joatkkaoahpahus fitnodagas.....	20
§ 4-1. Gii lea fitnooahppi ja gii oahppokandidáhtta.....	20
§ 4-2. Fitnooahppi ja oahppokandidáhta earenoamáš vuoigatvuođat ja geatnegasvuođat	21
§ 4-3. Oahppofitnodaga dohkkeheapmi.....	21
§ 4-4. Oahppofitnodaga vuoigatvuođat ja geatnegasvuođat jna.....	22
§ 4-5. Oahpposoahpamuš ja oahpahušoahpamuš	23
§ 4-6. Rievdadeames ja duššindahkamis oahpposoahpamuša ja oahpahušoahpamuša....	23
§ 4-7. Siskkáldas dárkkástus juohke ovttaskas fitnodagas.....	25
§ 4-8. Fylkkasuohkana doaimmat čadnojuvvon fága- ja fitnooahpahussii	25
4 A. kápihttal. Oahpahus earenoamážiid lágiduvvon rávisolbmuide	26
§ 4A-1. Vuoigatvuohta rávisolbmuide oažžut vuođđoskuvlaoahpahusa	26
§ 4A-2. Vuoigatvuohta oažžut sierranasoahpahusa vuođđoskuvlla báikkis	26
§ 4A-3. Rávisolbmuid riekti oažžut joatkkaoahpahusa	26
§ 4A-4. Suohkana ja fylkkasuohkana geatnegasvuohta lámččet vuođđoskuvlaoahpahusa ja joatkkaoahpahusa rávisolbmuide	27
§ 4A-5. Gealbogáibádus oahpahusbargin	28

§ 4A-6. Oahpahusa sisdoallu	28
§ 4A-7. Sáhtostallan jnv.....	28
§ 4A-8. Neavvun	28
§ 4A-9. Lihccun	29
§ 4A-10. Goziheapmi, bearráigeahčču ja váidin	29
§ 4A-11. Geahččaleapmi.....	29
§ 4A-12. Heivehuvvon oahpahus	29
5. kápihttal. Sierranasoahpahus	29
§ 5-1. Sierranasoahpahus vuoigatvuohta	29
§ 5-2. (Fámohuvvon 2000 geassemánu 30.beavvi lágain nr. 63	30
§ 5-3. Áššedovdi árvoštallan	30
§ 5-4. Áššemeannudeami sierranasoahpahusa mearrideami oktavuodas	30
§ 5-5. Spiehkastat oahpahusa sisdoalu njuolggadusain	31
§ 5-6. Pedagogalaš-psykologalaš bálvalus.....	31
§ 5-7. Sierranaspedagogalaš veahkki ovdal skuvlageatnegahtton agi.....	31
§ 5-8. Dearvvašvuođafálaldat	32
§ 5-9. Stáhta geatnegasvuohta láhčit oahpponeavvuid.....	32
6. kápihttal. Sámegielat oahpahus	32
§ 6-1. Čilgehusat.....	32
§ 6-2. Sámegieloahpahus vuođđoskuvllas	32
§ 6-3. Sámi joatkkaoahpahus	33
§ 6-4. Oahpahusa sisdoallu	33
7. kápihttal. Sáhtostallan ja goartilastin	33
§ 7-1. Sáhtostallan ja goartilastin vuođđoskuvllas.....	33
§ 7-2. Sáhtostallan ja goartilastin joatkkaskuvllas.....	34
§ 7-3. Sáhttu doaimmashehttejuvvon ja gaskaboddosaš vaháguvvon dahje buohcci ohppiide	34
§ 7-4. Mátkošat ja goziheapmi.....	34
§ 7-5. (Fámohuvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63	35
§ 7-6. Skuvlasáhttu mánáide vuolil skuvlageatnegas agi.....	35
8. kápihttal. Organiseremis oahpahusa.....	35
§ 8-1. Skuvla	35
§ 8-2. Organiseremis ohppiid joavkkuide	35
§ 8-3. (Fámohuhtton 2003 geassemánu 27.beavvi lágain nr. 69	36

§ 8-4. (Fámohuhtton 2003 geassemánu 27.beaivvi lágain nr. 69	36
9. kápihttal. Jođihangoddi, doaimmat, reaiddut ja oahpponeavvut skuvllas	36
§ 9-1. Jođihangoddi	36
§ 9-2. Nevvohat ja skuvlagirjerádju	36
§ 9-3. Reaiddut	36
§ 9-4. Oahppogirjjit ja eará oahpponeavvut	36
§ 9-5. Skuvlarusttegat	37
§ 9-6. Máinnusteapmi skuvllain	37
9a. kápihttal. Ohppiid skuvlabiras	37
§ 9a-1. Oppalaš gáibádusat.....	37
§ 9a-2. Fysalaš biras	38
§ 9a-3. Psykososiála biras.....	38
§ 9a-4. Vuogádatlaš bargu ovddideames ohppiid dearvvašvuođa, birrasa ja dorvvolašvuođa (siskkáldas dárkkisteapmi)	39
§ 9a-5. Ohppiidsearvan skuvlabirasbargui	39
§ 9a-6. Dieđihangeatnegasvuohta ja báhk kodanvuoigatvuohta	39
§ 9a-7. Ráŋggášteapmi	40
§ 9a-8. Skuvlaastoáiggeortnet	40
§ 9a-9. Láhkaásahusat	40
10. kápihttal. Bargit skuvllas.....	40
§ 10-1. Gealbogáibádusat oahpahušbargiin	40
§ 10-2. (Fámohuhtton 2003 geassemánu 27.b. lágain nr. 69	41
§ 10-3. Bargit gohttehatskuvllain	41
§ 10-4. Máinnusteames virggiid	41
§ 10-5. Válljemis mánga ohcci gaskkas	41
§ 10-6. Gaskaboddosaš virgáibidjan	41
§ 10-7. Hárjehallansajit skuvllas.....	41
§ 10-8. Gealboovdáneapmi	42
§ 10-9. Politiijaduodaštus	42
§ 10-10. Tariffašiehtadusat bálká- ja bargoeavttuid birra	42
11. Kápihttal. Ásahus geavaheaddjisearvama várás skuvllas	42
§ 11-1. Ovttasbargolávdegottit vuođđoskuvllain.....	42
§ 11-1a. Skuvlabiraslávdegottit vuođđoskuvllain.....	43
§ 11-2. Ohppiidráđđi vuođđoskuvllain	44

§ 11-3. (Loahpahuuvvon 2003 geassemánu 27.b. lágain nr. 69.....	44
§ 11-4. Váhnenráđđi vuodđoskuvllain.....	44
§ 11-5. Skuvlálávdegoddi joatkkaskuvllain.....	44
§ 11-5a. Skuvlabiraslávdegoddi joatkkaskuvllain.....	45
§ 11-6. Joatkkaskuvlla ohppiidráđi buohkaidčoahkkin.....	45
§ 11-7. Oktasašnjuolggadusat.....	45
§ 11-8. Ohppiidáirasat fylkkasuohkanlaš nammagottiin	45
§ 11-9. Váhnenlávdegoddi vuodđooahpahasas	46
§ 11-10. Sierralohpi	46
12. kápihttal. Ásahus čadnon fágaoahpahussii fitnodagas	46
§ 12-1. Fága- ja fitnooahpahusa ovttasbargoásahus	46
§ 12-2. Fágalaš ráđit.....	46
§ 12-3. Fitnooahpahasnammagottit ja fitnolávdegottit	46
§ 12-4. Fitnooahpahasnammagotti doaimmat	47
§ 12-5. Oahppoplánajoavkkut	48
§ 12-6. Fága- ja sveannageahččaleami váidinnammagoddi.....	48
§ 12-7. Miellahtut ásahusain, ráđiin ja nammagottiin	49
13. kápihttal. Suohkana, fylkkasuohkana ja stáhta ovddasvástádus	49
§ 13-1. Suohkana geatnegasvuohta lámččet vuodđoskuvlaoahpahusa ja sierranaspedagogalaš veahki	49
§ 13-2. Fylkkasuohkana geatnegasvuohta fuolahit vuodđoskuvlaoahpahusa, sierranaspedagogalaš veahki ja joatkkaoahpahusa ásahusain mánáidsuodjalanlága vuodul	49
§ 13-3. Fylkkasuohkana geatnegasvuohta fuolahit joatkkaoahpahusa	50
§ 13-3a. Fylkkasuohkana geatnegasvuohta fuolahit vuodđoskuvlaoahpahusa, sierranaspedagogalaš oahpahusa ja joatkkaoahpahusa dearvvašvuođaásahusain	51
§ 13-3b. Suohkana ja fylkkasuohkana geatnegasvuohta fuolahit lihkohisvuodadáhkádusa	51
§ 13-4. Ovddasvástádus fuolahit skuvlasáhtu jna	51
§ 13-5. Skuvlaeaiggáda geatnegasvuohta fuolahit nuvttá šaddosiid ja ruotnasiid	52
§ 13-6. Musihkka- ja kulturskuvlafálaldat.....	52
§ 13-7. Skuvlaastoáiggeortnet	52
§ 13-8. Oslo suohkan	53
§ 13-9. Stáhtalaš doarjja	53
§ 13-10. Ovddasvástádusviidodat	53
14. kápihttal. Goziheapmi ja bearráigeahčču.....	54

§ 14-1. Stáhtalaš goziheapmi ja bearráigeahčču	54
§ 14-2. Ruovttuoahpahusa suohkanlaš goziheapmi.....	54
15. kápihttal. Hálddašanlága geavahus. Dieđihangeasku	54
§ 15-1. Hálddašanlága geavahus	54
§ 15-2. Sierranas njuolggadusat váidinásahusa birra	54
§ 15-3. Geatnegasvuohta dieđihit mánáidsuodjalanbálvalussii	55
§ 15-4. Sosiálabálvalusa dieđihangeatnegasvuohta	55
16. kápihttal. Čađaheapmi ja gaskaboddosaš njuolggadusat. Rievdadusat eará lágain	56
§ 16-1. Čađaheapmi	56
§ 16-2. Gaskaboddosaš njuolggadusat	56
§ 16-3. Heaittiheames eará lágaid	56
§ 16-4. (heaittihuvvon 1999 juovlam. 17.b. lágain nr. 97	56

Láhka vuodđoskuvlla ja joatkkaohpahusa birra (oahpahusláhka).

Gč. 2003 suoidnemánu 4.beaivi lága nr. 84. Gč. ovdalaš mearrádus 1739 odđajagimánu 23.beaivvi, plakáhta 1741 miessemánu 5.beaivi, 1816 suoidnemánu 1.beaivvi lágat 1. ja 2. §§, 1825 suoidnemánu 14.beaivvi, 1854 borgemánu 26.beaivvi, 1860 miessemánu 16.beaivvi, 1869 miessemánu 22.beaivvi, 1869 miessemánu 22.beaivvi, 1873 miessemánu 31.beaivvi, 1878 geassemánu 19.beaivvi nr. 2, 1881 geassemánu 8.beaivvi nr. 2 ja 1889 geassemánu 26.beaivvi nr. 1 okta liigelágaiguin 1891 njukčamánu 21.beaivvi, 1892 suoidnemánu 6.beaivvi nr. 1, 1894 suoidnemánu 21.beaivvi nr. 3, 1896 miessemánu 9.beaivvinr. 1, 1898 geassemánu 11.beaivvi nr. 2, 1900 miessemánu 31.beaivvi nr. 1, 1905 njukčamánu 27.beaivvi, 1908 borgemánu 15.beaivvi nr. 3, 1909 čakčamánu 18.beaivvi nr. 1, 1910 suoidnemánu 2.beaivvi nr. 2, 1915 borgemánu 13.beaivvi nr. 1, 1917 miessemánu 19.beaivvi nr. 1, 1917 miessemánu 5.beaivvi nr. 2, 1918 suoidnemánu 5.beaivvi nr. 1, 1921 guovvamánu 25.beaivvi nr. 1, 1922 suoidnemánu 21.beaivvi nr. 1, 1924 borgemánu 1.beaivvi nr. 1, 1927 miessemánu 13.beaivvi nr. 1, 1927 suoidnemánu 1.beaivvi nr. 5, 1928 cuoŋománu 13.beaivvi nr. 1, 1932 cuoŋománu 29.beaivvi nr. 1 ja 1935 geassemánu 21.beaivvi nr. 5, 1936 suoidnemánu 16.beaivvi nr. 8 ja 1936 suoidnemánu 16.beaivvi nr. 9 ja liigeláogat 1937 geassemánu 17.beaivvi nr. 5, 1946 skábmamánu 8.beaivvi nr. 1 § 25, 1947 miessemánu 23.beaivvi nr. 1, 1947 suoidnemánu 4.beaivvi nr. 1, 1948 juovlamánu 13.beaivvi nr. 2, 1950 juovlamánu 15.beaivvi nr. 8 § 14, 1951 skábmamánu 23.beaivvi nr. 2 § 24, 1953 suoidnemánu 17.beaivvi nr. 14, 1955 geassemánu 30.beaivvi nr. 3, 1956 juovlamánu 14.beaivvi nr. 1, 1957 geassemánu 28.beaivvi nr. 6, lágat 1959 cuoŋománu 10.beaivvi nr. 1, 1969 geassemánu 13.beaivvi nr. 24, 1974 geassemánu 21.beaivvi nr. 55.

1. kápihttal. Ulbmil, doaibmaguovlu ja heivehuvvon oahpahus jnv.

Bajilčála rievdaduvvon 2008 geassemánu 20.beaivvi lágain nr.48 (fámus 2008 borgem. 1.beaivvi, 2008 geassem. 20.b. res. nr. 621 bakte).

§ 1-1. Oahpahusa ulbmil

Oahpahus skuvllas ja oahpahusfitnodagas galgá, ruovttu ovttasbarggu ja ipmárdusa bakte, rahpat uvssaid máilmmi ja boahte áiggi guvlui ja addit ohppiide ja fitnoohppiide historjjálaš ja kultuvrralaš máhtolašvuohta ja gullevašvuođa.

Oahpahas galget risttalaš ja humanisttalaš vuodđudeaddji árvvut ja árbevierut leat vuodđun, nugo árvvusatnimis olmmošárvvu ja luonddu, vuodđun galgá maiddái

leat oskufriddjavuohta, ráhkisvuohta earáide, ándagassii addojupmi, dásseárvu ja solidaritehta, ja eará oskkuid ja eallinoainnuid árvvut main olmmošvuoigatvuohta lea vuodđun.

Oahpahus galgá váikkuhit dasa ahte oahppá eanet ja ipmirda našunála kulturárbbi ja min oktasaš riikkaidgaskasaš kulturárbevieruid.

Oahpahus galgá addit kultuvrralaš šláddjivuođa árvádusa ja oahppat árvvusatnit juohkehačča oskku. Oahpahus galgá ovddidit demokratiija, dásseárvvu ja dieđalaš jurddašeami.

Oahppit ja fitnooahppit galget ovdánahttit máhtolašvuođaset, čehppodagaset ja guottuideaset vai hálldašit iežaset eallima ja ohppet searvat servodaga ovttasbargguide ja searvevuođaide. Sii galget beassat ovdánahttit duddjonmovtta, beroštumi ja oahppat diđolaš jurddašanvuogi.

Oahppit ja fitnooahppit galget oahppat moaitevaččat árvvoštallat ja ehtalaččat ja birasdiđolaččat doaibmat. Sis galgá leat mielovddasvástádus ja vuoigatvuohta searvat váikkuhandoaimmaide.

Skuvla ja oahpahusfitnodat galgá vuostáiváldit ohppiid ja fitnoohppiid luohhtevašvuođain, gudnevuollegašvuođain ja gáibádusaiguin ja seammás addit hástalusaid mat ovddidit muitima ja oahppanmovtta. Buotlágan vealaheami galgá vuostálastit.

Rievdaduvvon 1999 čakčam. 17.beaivvi lágain nr. 74 (fámus 1999 čakčam. 17.beaivvi, 1999 čakčam. 17.b. res. nr. 1011 bakte), 2000 geassem. 30.b. lágain nr. 63 (fámus 2000 borgemánu 1.beaivvi rájes, 2000 geassemánu 30.beaivvi res. nr. 645 bakte), 2003 suoidnemánu 4.beaivvi lágain nr. 84 (fámus 2003 golggotm. 1.beaivvi rájes), 2008 juovlamánu 19.beaivvi lágain nr. 118 (fámus 2009 ođđajagim. 1.beaivvi rájes, 2008 juovlamánu 19.beaivvi res. nr. 1424 bakte).

§ 1-2. Lága doaibmaguovlu

Láhka guoská vuodđoskuvlaoahpahussii ja joatkkaoahpahussii almmolaš skuvllain ja oahpahusfitnodagain jus eará ii leat earenoamážiid mearriduvvon.

Láhka guoská maiddáii vuodđoskuvlaoahpahussii ja joatkkaoahpahussii priváhta vuodđoskuvllain mat eai oaččo stáhtadoarjaga priváhtaskuvlalága bakte, ja priváhta ruovttuoahpahussii vuodđoskuvllas.

4A kápihttal guoská oahpahussii mii earenoamážiid lágiduvvo rávisolbmuide, ja mii lea suohkana dahje fylkkasuohkana ovddasvástádussuorgi.

Rievdaduvvon čuovvovaš lágain: 2000 geassemánu 30.beaivvi nr. 63 (fámus 2000 borgemánu 1.beaivvi rájes, 2000 geassemánu 30.beaivvi res. nr. 645), 2008 geassemánu 20.beaivvi nr. 48 (fámus 2008 borgemánu 1.beaivvi, 2008 geassemánu 20.beaivvi res. nr. 621), 2008 juovlamánu 19.beaivvinr. 118 (fámus 2009 ođđajagimánu 1.beaivvi rájes, 2008 juovlamánu 19.beaivvi res. nr. 1424).

§ 1-3. Heivehuvvon oahpahus

Oahpahus galgá heivehuvvot juohke ovttaskas oahppi, fitnooahppi ja oahppokandidáhta eavttuide ja návccaide.

Lasihuvvon 2008 geassemánu 20.beaivvi nr. 48 lágain (fámus 2008 borgemánu 1.beaivvi, 2008 geassemánu 20.beaivvi res. nr. 621), ovddit 1-3 § šattai odđa 1-5 §.

§ 1-4. Geahččalandoaibma

Lága mielde sáhtta departemeanta suohkana dahje fylkkasuohkana ohcamuša vuodul dohkkehit spiehkastaga lágas ja lánkaásahusain áigeráddjejuvvon pedagogalaš dahje organisatuvrralaš geahččaleami dihte.

§ 1-5. Lánkaásahusat

Gonagas stáhtarádis sáhtta mearridit dárkilat lánkaásahusaid oahpahusa ulbmiliid ja prinsihpaid birra.

Rievdaduvvon 2008 geassem. 20.beaivvi lágain nr. 48 (fámus 2008 borgem. 1.beaivvi, 2008 geassem. 20.b. res. nr. 621 bakte), rievdata paragrafaid 1-3 § rádjai.

2. kápihttal. Vuodđoskuvla

§ 2-1. Vuoigatvuohta ja geatnegasvuohta oažžut vuodđoskuvlaoahpahusa

Mánaide ja nuoraide lea geatnegas vuodđoskuvlaoahpahus, ja vuoigatvuohta oažžut almmolaš vuodđoskuvlaoahpahusa nu movt ovdanbohtá dán lágas ja goskevaš lánkaásahusain. Geatnegasvuohta sáhtta vuhtiiváldojuvvot almmolaš vuodđoskuvlaoahpahusa dahje sullasaš oahpahusa bakte.

Vuoigatvuohta oažžut vuodđoskuvlaoahpahusa lea fámus go lea veadjehahti ahte mánná galgá leat Norggas guhkit go golbma mánu. Vuodđoskuvlaoahpahusa geatnegasvuohta lea fámus das rájes go lea orron golbma mánu. Departemeanta sáhtta earenoamáš oktavuodain čoavdit ohppiid dán geatnegasvuođas.

Vuodđoskuvlaoahpahus galgá dábálaččat álgit dan kaleandarjagi rájes go mánná deavdá guhitta jagi. Jus áššedovdi árvoštallama vuodul sáhtta eahpidit ahte leago mánná ovdánan skuvlaálgima dássái, de lea mánás vuoigatvuohta manjedit skuvlaálgima ovttain jagiin jus váhnemat dan gáibidit. Áššedovdi árvoštallama ja váhnemiid čálalaš mieđáhusa mielde sáhtta suohkan earenoamáš oktavuodain manjedit skuvlaálgima ovttain jagiin. Jus váhnemat ohcet dahje mihtet, de sáhtta suohkan áššedovdi árvoštallama vuodul miehtat ahte mánná álgá skuvlii jagi ovdal jus mánná lea deavdán vihtta jagi manjimusat cuoŋománu 1. beaivái.

Oahpahusa vuoigatvuohta ja geatnegasvuohta bistá dassáži go oahppi lea čađahan logát skuvlajagi. Áššedovdi árvoštallama ja váhnemiid čálalaš mieđiheami vuodul sáhtta suohkan ollásit dahje belohakii luvvet oahppi oahpahusgeatnegasvuođas oahppi doahhtalusa vuodul.

Jus oahppi jávká geatnegahtton oahpahas ozakeahttá, sáhttet oahppi váhnemat dahje eará fuolaheaddjit, ránggáštuvo sáhkuin jus jávkama sivvan lea iešdáhtolaš dahje váruhis dahku. Almmolaš áššečuoččáldahttin ii ovddiduvvo earret go jus suohkan gáibida áššečuoččáldahttima.

Rievdaduvvon 2003 ođđajagim. 31.beaivvi lágain nr.10.

§ 2-2. Vuodđoskuvlaoahpahas viidodat áiggi dáfus

Láhkaásahusain departemeanta mearrida vuodđoskuvlaoahpahas oppalaš áigemeari.

Suohkan sáhtá láhkaásahusaid bakte mearridit oahpahasdiibmomeari lassin diibmomearrái namuhuvvon dán láhkaásahusa vuosttaš lađđasis. Hálddašanlága § 38 vuosttaš lađđasa c-bustáva gáibáduš ahte galgá mearrádusa gulahit Norsk Lovtidendas lea fámoheapme.

Oahpahas galgá bistit unnimusat 38 skuvlavahkuid skuvlajagi 45 oktilis vahkorámmaid siskkobealde.

Suohkan mearrida skuvlajahká ohppiid skuvla- ja luopmobeivviid. Láhkaásahus galgá leat heivehuvvon dasa movt našunála geahččaleamit čađahuvvojit. Hálddašanlága § 38 vuosttaš lađđasa c-bustáva ahte galgá mearrádusa gulahit Norsk Lovtidendas lea fámoheapme.

Láhkaásahusas departemeanta sáhtá mearridit rámmaid ohppiid beaivválaš skuvlabeaivvi ja bottuid gihkodaga.

§ 2-3. Vuodđoskuvlaoahpahas sisdoallu ja árvvoštallan

Vuodđoskuvlaoahpahas galgá fátmastit oskku, eallinoainnu ja etihka, dárogiela, matematihka, vierisgiela, lášmmohallama, dáiddu ruovttu, servodaga ja luondu birra, ja estehtalaš, praktihkalaš ja sosiála oahpahas. § 2-2 mielde sáhtá oassi oahpahasáiggi geavahuvvot fágaide ja doaimmaide maid skuvla ja oahppit leat válljen, gohttehatskuvlaoahpahussii ja oahpahussii eará skuvllain dahje bargosajis olggobealde skuvlla. Earret láhkaásahusa § 2-2 mearriduvvon unnimus diibmologu sáhttet suohkanat ieža mearridit movt liigediimmuid geavahit.

Vuodđoskuvla lea juhkkovuvvon mánáiddássái ja nuoraidássái. Mánáiddássi fátmasta 1.-7. ahkeluohkáid ja nuoraidássái ges fátmasta 8.-10. ahkeluohkáid.

Departemeanta dat láhkaásahusa bakte mearrida fága, oahpahas ulbmila, diibmomeari fágaid gaskkas ja oahpahas čađaheami. Departemeanta mearrida láhkaásahusaid man mielde árvvoštallat skuvlla ja priváhta ohppiid loahppageahččaleami ja movt váidit árvvoštallama, loahppageahččaleami ja duođašteami.

Oahppit galget aktiivvalaččat searvat oahpahussii. Oahpahusbargit galget heivehit ja čađahit oahpahusa dán lága oahppoplánaid mielde. Rektor galgá organiseret skuvlla nu ahte oktiivástida lánkaásahusa vuosttaš ja goalmát lađđasiid ja ahte oktiivástida lánkaásahusa § 1-1 ja § 1-3.

Suohkana ohcamuša vuođul sáhttá departemeanta miehtat ahte skuvla spiehkasta vuosttaš lađđasis ja oahppoplána lánkaásahusain jus gáibádus oahpahussii ii láivuduvvo. Ovdal go dákkár spiehkasteapmi dohkkehuvvo, berre ovttasbargolávdegotti beassat ovddidit cealkámuša.

Rievdaduvvon čuovvovaš lágaiguin: 1999 čakčamánu 17.beaivvi nr. 74 (fámus 1999 čakčamánu 17.beaivvi, 1999 čakčamánu 17.beaivvi res. nr. 1011), 2002 cuoŋománu 12.beaivvi nr. 10 (fámus 2002 borgemánu 1.beaivvi, 2002 cuoŋománu 12.beaivvi res. nr. 349 mielde), 2005 geassemánu 17.beaivvinr. 105 (fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.beaivvi res. nr. 660), 2008 geassemánu 27.beaivvi nr. 70 (fámus 2008 borgemánu 1.beaivvi, 2008 geassemánu 27.beaivvi res. nr. 724), 2008 juovlamánu 19.beaivvi nr. 118 (fámus 2009 ođđajagimánu 1.beaivvi, 2008 juovlamánu 19.beaivvi res. nr. 1424).

§ 2-3a. Beassamis oahpahusa doaimmain jnv

Skuvla galgá árvusatnit ohppiid ja váhnemiid oskuvaš ja filosofalaš jáhku ja dáhkidit vuogatvuoda oazžut seammaárvosaš oahpahusa.

Oahppit galget váhnemiid čálalaš dieđáhusa vuođul beassat soames oasis skuvlla oahpahusas jus sii iežaset oskku dahje eallinoainnu mielde vásihit oahpahusa eará oskui dahje eallinoidnui čatnašuvvama, dahje vásihit oahpahusa loavkideaddjin dahje eaddudeaddjin. Beassama vuosttaš čuoggá mielde ii dárbbáš vuođuštit.

Oahpahusa oahppoplána máhttosidoalu fáttáin ii leat vejolaš gáibidit beassama. Jus skuvla dáinna vuođuin ii dohkket beassandieđáhusa, galgá skuvla ášši gieđahallat hálddašanlága ovttaskasmearrádus njuolggadusaid mielde.

Skuvla galgá beassandieđáhusa oktavuodas fuolahit ahte beassanmearrádus čađahuvvo, ja lánččet heivehuvvon oahpahusa oahppolána mielde.

Skuvlaeaggát galgá jahkásaččat dieđihit ohppiide ja váhnemiidda geain leat oahppit vuolil 15 jagi beassan-njuolggadusaid ja oahpahusa sisdoalu.

Oahppit geat leat deavdán 15 jagi, sáddejit ieža čálalaš dieđáhusa nu movt namuhuvvo vuosttaš lađđasis.¹

Lasihuvvon 2005 geassem. 17.b. lágain nr. 106 (fámus 2005 geassem. 17.b., 2005 geassem. 17.b. res. nr. 661), rievdaduvvon 2007 geassem. 27.b. lágain nr. 70 (fámus 2008 borgem. 1.b., 2008 geassem. 27.b. res. nr. 724).

¹ geahča dál nuppi lađđasa.

§ 2-4. Oskku, eallinoainnu ja etihkkafága oahpahus

Osku, eallinoaidnu ja etihkka lea dábálaš skuvlafága mii virolaččat galgá čohkket buot ohppiid. Oahpahus dán fágas ii galgga leat sárndideaddjin.

Oskku, eallinoainnu ja etihka oahpahus galgá ohppiid oahpásmahttit risttalašvuodain, eará máilmmi oskkuiguin ja eallinoainnuin, ja oahpahit máid risttalašvuolta mearkkaša kulturárbin ja ehtalaš ja filosofalaš fáttáide.

Oskku, eallinoainnu ja etihka oahpahusa olis galget ovddidit ohppiid árvádusa, gudnevuollegašvuoda ja oahppat gulahallat olbmuiquin geain lea eará osku- ja eallinoaidnu go dat mii sis lea.

Oskku, eallinoainnu ja etihka oahpahus galgá ovddidit máilmmi oskkuid ja eallinoainnu objektiivvalaš, eahpidahtti ja mánggabealat vugiin. Dat seamma pedagogalaš prinsihpat galget lea vuodđun iešguđet fáttáid oahpahasas.

Rievdaduvvon dáid lágaiguin; 2002 cuorjom. 12.b. lágain nr. 10 (fámus 2002 borgem. 1.b. 2002 cuorjom. 12.b. res. nr. 349), 2005 geassem. 17.b. nr. 106 (fámus 2005 geassem. 17.b., 2005 geassem. 17.b. res. nr. 661), 2008 geassem. 27.b. nr. 70 (fámus 2008 borgem. 1.b., 2008 geassem. 27.b. res. nr. 724).

§ 2-5. Giellahámit vuodđoskuvllas

Láhkaásahusain suohkan mearrida makkár giellahápmi galgá leat váldogiellan juohke ovttaskas skuvllain. Váldogiella galgá geavahuvvot čálalaš oahpahasas ja čálalaš bargobihtáiguin bargamis. 8.klássá rájes oahppit ieža välljejit dan čálalaš giellahámi mainna sii háliidit bargat.

Njálmmálaš oahpahasas oahppit ja oahpaheaddjit ieža mearridit guđe giellahámi sii geavahit. Oahpaheaddjit ja rektorat galget dattege nu bures go vejolaš vuhtiiváldit ohppiid njálmmálaš giela sátnegeavaheami ja báhkkodeami oktavuodas.

Váhnemat välljejit giellahámi oahppogirjjiin gitta 7. klássá rádjái. 8. klássá rájes oahppit ieža välljejit. Dárogieloahpahasas galget oahppit oažžut oahppogirjjiid čállojuvvon váldogillii.

Go ovtta suohkanis unnimusat logi oahppi vuosttaš – čihččet klássá rádjái háliidit čálalaš oahpahusa eará váldogillii go das máid suohkan lea mearridan, de sis lea riekti sirrejuvvot sierra ohppiidjovkui. Riekti bisuhuvvo nu guhká go dán joavkkus ain leat unnimusat 6 oahppi. Go oahppit gullet iešguđege skuvllaide suohkanis, de váhnemat dábálaš eanetloguin mearridit guđe skuvllas fálađat galgá fálojuvvot.

Ohppiin geat sirdojuvvojit ođđa skuvllii mas lea áibbas eará váldogiella go dat mii sis lea leamašan 1-4 klássadásiin, galgá ain leat vuoigatvuolta oažžut čálalaš oahpahasas dan gillii mas dassáži leat ožžon oahpahasas. Sis leat riekti oažžut dárogieloahpahasas sierra joavkun, beroškeahtta gallis sii leat.

Guokte manimus jagi vuodđoskuvllas galget oahppit oažžut oahpu goappaš giellahámiin. Departemeanta sáhtta láhkaásahusain mearridit man vuodul oahppit geain lea earenoamáš giellaoahpahus sáhttet beassat siidogiela oahpahasas.

Váldogiela molsumis dahje go suohkanstivrra eanetlohku dahje njealjádas oassi jienastan vuoigatvuodalaččain dan gáibidit, galgá lágiduvvot ráđđeaddi jienasteapmi.

Jienastanriekti lea buot suohkana ássiin geat orrot dan guovllus gos skuvla lea, gč. § 8-1, ja geain válgalága § 2-2 mielde lea jienastanriekti. Jienastanriekti čálalaš oahpahusa ektui lea maiddái dan skuvlla váhnemiin ja mánáidskuvlla mánáid fuolaheddjiin, beroškeahttá gos orrot dahje riikkavulošvuođa. Departemeanta sáhtta mearridit dárkilat lánkaásahusaid.

Rievdaduvvon dáid lágaiguin 2000 geassem.30.b. nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.b., 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645), 2003 geassem. 27.beaivvi nr. 69 (Fámus 2003 borgemánu 1.beaivvi, 2003 geassem. 27.beaivvi res. nr. 774), 2005 geassem. 17.beaivvi nr. 105 (Fámus 2005 geassem. 17.beaivvi, 2005 geassem. 17.beaivvi res. nr. 660), 2008 geassem. 20.beaivvi nr. 48 (Fámus 2008 borgem. 1.beaivvi, 2008 geassem. 20.beaivvi res. nr. 621).

§ 2-6. Seavagielaohpahus vuodđoskuvllas

Oahppit geain lea seavagiella vuosttašgiellan dahje geat áššedovdi árvvoštallama vuodul dárbbasit dakkár oahpahusa, lea riekti oažžut vuodđoskuvlaoahpahusa seavagielas ja seavagillii. Oahpahusa hivvodat áiggi ja sisdoalu dáfus mearriduvvo dán lága lánkaásahusaid § 2-2 ja § 2-3 mielde.

Suohkan sáhtta mearridit ahte seavagielat oahpahus galgá fálojuvvot eará skuvllas go das goasa oahppi gullá.

Mánáin leat vuolil skuvlageatnegahtton agi geat dárbbasit earenoamáš seavagielat oahpahusa, lea vuoigatvuohta dakkár oahpahusa oažžut. Departemeanta mearrida lánkaásahusaid.

Ovdal go suohkan maidege mearrida vuosttaš ja goalmmát lađđasa mielde, galgá áššedovdi árvvoštallan čađahuvvot.

Rievdaduvvon 1999 čakčam. 17.beaivvi lágain nr. 74 (Fámus 1999 čakčam. 17.beaivvi, 1999 čakčam. 17.b. res. nr. 1011), 2008 geassem. 20.b. lágain nr. 48 (Fámus 2008 borgem.1.b., 2008 geassem. 20.b. res. nr. 621).

§ 2-7. Suomagielat oahpahus ohppiide geain lea kveana-suoma duogáš

Go unnimusat golbma oahppi geain lea kveana-suoma duogáš Tromssa ja Finnmárkku vuodđoskuvllain dan gáibidit, de lea ohppiin vuoigatvuohta oažžut suomagielat oahpahusa. Oahpahusa hivvodat áiggi ja sisdoalu dáfus mearriduvvo dán lága lánkaásahusaid § 2-2 ja § 2-3 mielde. 8.klássas rájes oahppit ieža välljejit háliidit go suomagielat oahpahusa.

Departemeanta sáhtta mearridit lánkaásahusaid oahpahusa molssaevttolaš oahpahusvugiide vuosttaš lađđasa mielde go skuvlla iežas oahpaheaddjit eai sáhte oahpahit.

Rievdaduvvon 2005 geassem. 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassem. 17.b., 2005 geassem. 17.b. res. nr. 660).

§ 2-8. Earenoamáš giellaoahpahus gielalaš unnitloguid ohppiide

Ohppiin vuodđoskuvllain geain lea eará eatnigiella go dárogiella ja sámegiella lea vuoigatvuohta oažžut earenoamáš dárogielat oahpahusa dassáži go leat oahppan dárogiela nu bures ahte sáhttet čuovvut dábálaš oahpahusa skuvllas. Jus

lea dárbblaš de lea dákkár ohppiin maiddá vuoigatvuohta oažžut eatnigielat oahpahusa, guovttegielat fágaoahpahusa dahje goappašagaid.

Eatnigiela oahpahus sáhtá lágiduvvot eará skuvllas go doppe gos oahppi dábálaččat lea.

Go eatnigiela oahpahus ja guovttegielat fágaoahpahus ii sáhte lágiduvvot iežaset oahpaheddjiiguin, galgá suohkan nu guhkas go vejolaš láchit eará oahpahusa mii lea heivehuvvon ohppiid eavttuide ja návccaide.

Rievdaduvvon 2003 suoidnem. 4.b. lágain nr. 84 (Fámus 2003 golggoim. 1.b.), 2004 suoidnem. 1.b lágain nr. 69 (Fámus 2004 čakčam. 1.b., 2004 suoidnem. 2.b. res. nr. 1064).

§ 2-9. Ortnetnjuolggadusat ja eará njuolggadusat

Suohkan galgá juohke ovttaskas vuodđoskuvlii mearridit ortnetnjuolggadusaide lánkaásahusaid. Njuolggadusain čujuhit ohppiid vuoigatvuođaid ja geatnegasvuođaid mat lágas eai leat mearriduvvon. Njuolggadusat galget sisttisdoallat mearrádusaid meanuid birra, ránggástanmearrádusaid jus oahppit rihkkot njuolggadusaid ja mearrádusaid movt dákkár áššit galget meannudit.

Ortnetnjuolggadusat galget almmuhuvvot ohppiide ja váhnemiidda. Hálddašanlága 38 § vuosttaš lađđasa c-bustáva mearrádus ii čuvvojuvvo.

Fysalaš bagadeapmi dahje eará loavkideaddji meannudeapmi ii galgga geavahuvvot.

Ovdal go mearriduvvo ránggáštít, earret eará lihccut oahppi, de son galgá njálmmálaččat beassat čilgehusa ovddidit dasa gii loahpalaččat ránggášteami mearrida.

§ 2-10. Lihccun

Suohkan sáhtá ortnetnjuolggadusaid bakte mearridit ahte jus 8. -10. klássa ohppiid mángga gearde ja duođalaččat njuolggadusaid rihkkot, sii sáhttet lihcohallot oahpahasas gitta golmma beaivái, ja ahte oahppit 1.-7. klássa rádjái ges sáhttet lihcohallot oahpahasas ovttaskasdiimmuin dahje reasta skuvlabeaivái.

Rektor dat mearrida lihccuma maŋgil go lea ságastallan oahppi oahpaheddjiiguin. Ovdal go lihccun mearrida, galget eará veahkke- dahje ránggáštandoaimmat geahččaluvvot. 1.-7. klássa ohppiid váhnemiidda galgá skuvla dieđit ovdal go lihccot ohppiid reastabeaivái.

Rievdaduvvon 2005 geassem.17.beaivvi lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassem. 17.b., 2005 geassem. 17.b. res. nr. 660).

§ 2-11. Lohkanvirgeluopmu geatnegahtton oahpahasas

Go lea rávvehahti, sáhtta suohkan ohcamuša vuođul ovttaskas oahppái mieđihit gitta guokte vahku lohkanvirgeluomu.

Ohppiide geat gullet eará oskui olggobealde Norgga girko, sáhtta ohcamuša vuođul mieđihuvvot riekti leat eret skuvllas daid beivviid go sin oskkus lea bassibeaivi. Eaktun lea ahte váhnemat fuolahit dárbbášlaš oahpahusa dan áiggi go ohppiin lea virgeluopmu, vai oahppi sáhtta fas čuovvut dábálaš oahpahusa maŋŋil go virgeluopmu lea nohkan.

§ 2-12. Priváhta vuođđoskuvllat

Priváhta vuođđoskuvllaid ferte departemeanta dohkkehit. Skuvla galgá dohkkehuvvot go ollášuhtta nuppi ja goalmát lađđasa gáibádusaid. Son guhte jođiha priváhta vuođđoskuvlla dohkkeheami haga, sáhtta sáhkkoallot.

Lága §§ 1-1, 1-3, 2-3, 2-3a ja 2-4 oktan lánkaásahusaiguin gusket priváhta vuođđoskuvlla sisdollui ja árvoštallamii nu guhka go eai rihko Norgga álbmotrievttálaš geatnegasvuođaid.

Priváhta vuođđoskuvllaide gusket maiddá dát paragrafat: §§ 2-2, 2-5 vuosttaš, nubbi, goalmát ja guđat lađas, 2-9, 2-10, 2-11, 8-2, 9-1, 9-2, 9-3, 9-4, 9-5, 9-6, 9a kápihttal, §§ 10-1, 10-6, 10-9, 11-1, 11-2, 11-3,¹ 11-4, 11-7, 11-10, 13-3b, 13-10, 14-1, 15-3 ja 15-4.

Departemeanta sáhtta miehtat spiehkastaga nuppi ja goalmát lađđasis olgoriikkalaš ja riikkaidgaskasaš skuvllain Norggas.

Rievdaduvvon dáid lágaid bakte: 2002 juovlam.20.beaivvi nr. 112 (Fámus 2003 cuoŋom. 1.beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735), 2003 geassem. 27.b. nr. 69 (Fámus 2003 borgem. 1.b., 2003 geassem. 27.b. res. nr. 774), 2005 geassem. 17.b. nr. 106 (Fámus 2005 geassem. 17.b., 2005 geassem. 17.b. res. nr. 661), 2007 geassem. 29.b. nr. 91 (Fámus 2007 borgem. 1.b., 2007 geassem. 29.b. res. nr. 758), 2008 juovlamánu 19.b. nr. 118 (Fámus 2009 ođđajagim. 1.b., 2008 juovlam. 19.b. res. nr. 1424).

1 § 11-3 lea fámuuvvon 2003 geassemánu 27.beaivvi lágain nr. 69.

§ 2-13. Lága geavaheames priváhta oahpahusa oktavuodas ruovttus

Lága §§ 1-1, 1-3, 2-3 ja 2-4 oktan lánkaásahusaiguin gusket priváhta vuođđoskuvlla oahpahusa sisdollui ruovttuin nu guhka go eai rihko Norgga álbmotrievttálaš geatnegasvuođaid.

Rievdaduvvon 2008 juovlam. 19.b. lágain nr. 118 (Fámus 2009 ođđajagim. 1.b., 2008 juovlam. 19.b. res. nr. 1424).

§ 2-14. Sovkečálaoahpahus jna.

Sakka heajosčalmmat ja čalmmehis ohppiin lea vuoigatvuohta oazžut dárbbášlaš sovkečála oahpahusa ja oahppat atnit dárbbášlaš tehnikkalaš veahkkeneavvuid. Ohppiin lea maiddá vuoigatvuohta oazžut oahpu movt skuvllas birgehallet, movt skuvlii ja fas ruoktot beassat ja movt ruovttubirrasis birget čalmmehis olmmožin. Oahpahusa hivvodat áiggi ja sisdoalu dáfus mearriduvvo dán

lága lálhkaásahusa § 2-2 ja § 2-3 mielde. Ovdal go mearriduvvo dákkár oahpahusa lágidit, galgá áššedovdi árvoštallan vuos čađahuvvot.

Lasihuvvon 2000 geassem. 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem.1.b., 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645).

§ 2-15. Vuoigatvuohta nuvttá oazžut almmolaš vuođđoskuvlaoahpahusa

Ohppiin lea riekti nuvttá oazžut almmolaš vuođđoskuvlaoahpahusa. Suohkan ii sáhte gáibidit ahte oahppit dahje váhnemat galget máksit goluid vuođđoskuvlaoahpahusa oktavuodas, ovdamearkka dihte oahpponeavvuid, skuvlasáhtu skuvlaáiggis, go leat gohttehatskuvllas, olgodaddan dahje eará mátkin mii lea oassin vuođđoskuvlaoahpahusas.

Lasihuvvon 2003 ođđajagim. 31.b. lágain nr. 10.

3. kápihttal. Joatkkaoahpahus

§ 3-1. Nuoraid vuoigatvuohta oazžut joatkkaoahpahusa

Nuorain geat leat čađahan vuođđoskuvlla dahje sullasaš oahpahusa, lea ohcamuša vuođul vuoigatvuohta oazžut golmma jagi joatkkaoahpahusa. Daid fágain main oahppoplána eaktuda guhkit oahpahasáiggi go golbma jagi, lea nuorain oahpahasvuoigatvuohta heivehuvvon oahppoplána mearriduvvon oahpahasáigái. Nuorat geat leat deavdán 15 jagi, ohcet skuvlasaji joatkkaskuvllaide.

Ohppiin, fitnoohppiin ja oahppokandidáhtain lea oahpahasvuoigatvuohta dán lága ja dasa gullelaš lálhkaásahusaid mielde.

Oppalaš vuoigatvuohta ferte dábálaččat geavahuvvot juohkásmeahttumiid viđa jagi áigodagas, dahje guhtta jus oahpahas ollásit dahje belohahkii addo oahppofitnodagas, ja dan jagi loahpa rádjái go oahppi deavdá 24 jagi. Fylkkasuohkan sáhtta ohcamuša vuođul mieđihit oahppái, fitnooahppái dahje oahppokandidáhtii lobi mañidit dahje gaskkalduhttit oahpahusa almmá massimis vuoigatvuođaset. Departemeanta mearrida lálhkaásahusain makkár dilálašvuođat galget dohkkehuvvot jus áigu mañidit dahje gaskkalduhttit oahpahusa.

Jus ođđasit vällje oahpahussuorggi de vuoigatvuohta joatkkaoahpahussii ohcamuša vuođul viiddiduvvo gitta ovttain jagiin.

Oahppis geas 5.kápihttala njuolggadusaid mielde lea vuoigatvuohta oazžut earenoamáš oahpahusa, lea liige oahpahasvuoigatvuohta gitta guovtti jahkái go oahppi dan dárbbasa juohkehačča oahpahasulbmiliid ektui. Ovdalgo fylkkasuohkan maidege mearrida, galgá áššedovdi čilgehus ráhkaduvvot mas ovdanbohtá makkár earenoamáš dárbbut oahppis leat. Vuoigatvuohta guoská maiddá ohppiide geain lea oahpahasvuoigatvuohta seavagillii ja seavagielas § 3-9 mielde dahje vuoigatvuohta oazžut sovkečála oahpahusa § 3-10 mielde.

Ohcciin lea vuoigatvuohta beassat ovttá dain golmma ohccojuvvon oahppoprográmmaide, ja oažžut gitta guokte jagi joatkkaoahpahusa oahpahusprográmma siskkobealde. Ohcciin geain dán lága 5. kápihttala mielde lea vuoigatvuohta oažžut sierranasoahpahusa, ja geat áššedovdi árvoštallama vuodul dárbbasit sierranas oahppoprográmma joatkkaskuvlla vuosttaš dásis, lea vuoigatvuohta čađahit dán oahpahusprográmma departemeanta mearriduvvon lánkaásahusaid mielde.

Jus oahppis, fitnooahppis dahje oahppokandidáhtas leat earenoamáš váttisvuodát čuovvut válljejuvvon oahpahusa, galgá Fylkkasuohkan sidjiide fállat eará oahpahusa.

Departemeanta mearrida sisaváldima lánkaásahusa.

Oahpahus almmolaš joatkkaskuvllain dahje oahppofitnodagain lea nuvtá. Fylkkasuohkanis lea ovddasvástádus lánčit ohppiide dárbbaslaš prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuid ja digitála reaidut. Ohppiid ii sáhtte geatnegahttit máksimis ii oasige dáid goluin earret dan maid lánkaásahusa mielde galget. Fylkkasuohkan sáhtta geatnegahttit ohppiid, fitnoohppiid, ja oahppokandidáhtaid oastit eará oktagaslaš reaiduid maid oahpahusa mielde dárbbasit. Departemeanta sáhtta mearridit dása lánkaásahusaid.

Nuorain geain dán paragrafa mielde lea vuoigatvuohta oažžut joatkkaoahpahusa, sáhttet ohcamuša vuodul earenoamáš ákkaid dihte, baicca oažžut joatkkaoahpahusa § 4A-3 mielde.

Rievdaduvvon dáid lágaiguin: 2000 geassem. 30.b. nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.b; 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645), 2005 geassem. 17.b. nr. 105 (Fámus 2005 geassem. 17.b. res. nr. 660), 2007 geassem. 29. b. nr. 91 (Fámus 2007 borgem. 1.b res. nr. 758), 2008 geassem. 20.b. nr. 48 (Fámus 2008 borgem. 1.b. res. nr. 621).

§ 3-2. Joatkkaoahpahusa viidodat áiggi dáfus

Departemeanta mearrida joatkkaoahpahusa lánkaásahusaid joatkkaoahpahusa oppalaš áigegeavaheami birra, ja maidái oppalaš oahppoáiggi fitnoohppiide ja oahppokandidáhtaide.

Oahpahus galgá unnimusat bistit 38 skuvlavahkuid skuvlajagi 45 oktilis vahkorámmaid siskkobealde.

Fylkkasuohkan mearrida ohppiid skuvla- ja luopmobeivviid lánkaásahusa. Lánkaásahus galgá leat heivejuvvon našunála geahččalemiid čađaheapmái. Hálddašanlága 38 § vuosttaš lađđasa c-bustáva gáibádus ahte almmuhit Norsk Lovtidendas ii leat fámus.

Departemeanta sáhtta mearridit lánkaásahusaid mas leat rámmat ohppiid beaivválaš skuvlaáiggi ja bottuid birra.

Rievdaduvvon 2000 geassem. 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.b., geassem. 30.b. res. nr. 645).

§ 3-3. Joatkkaoahpahusa oahpahusortnet

Joatkkaoahpahusain galget oahppit olahit lohkangelbbolašvuođa, fitnogelbbolašvuođa dahje vuolitdási gelbbolašvuođa.

Oahpahus skuvllas galgá fátmmastit joatkkadási 1, joatkkadási 2 ja joatkkadási 3. Juohke dási guhkkodat galgá dábálaččat leat seamma go skuvlajahki.

Fágaoahpahus fátmasta dábálaččat guokte jagi skuvlaoahpahusa ja ovttastaga jagi oahpahusa fitnodagas. Go oahpahus fitnodagas ovttastaga jagi oahpahusa árvoáhkamiin, sáhtá oahpahus bistit gitta guokte jagi. Departemeanta mearrida lánkaásahusa dán lága § 3-4 vuosttaš lađđasa mielde makkár fágas galgá leat oahppoáigi fitnodagas, ja iešguđege fágaid oahpahusortnegii lagabui eavttuid.

Fylkkasuohkan sáhtá dohkkehit oahpposoahpamuša dahje oahpahussoahpamuša mii sisttisoallá spiehkastaga mearriduvvon oahpahusortnegis. Departemeanta sáhtá mearridit lagabui lánkaásahusaid.

Jus fylkkasuohkan ii sáhtá gaskkustit oahpahusa fitnodagas daid ohppiide geat sávvat dákkár oahpahusa, de ferte oahpahus mii livččii galgan leat fitnodagas čađahuvvot skuvllas.

Fylkkasuohkan galgá fállat oahppofálaldaga man fitnooahppit ja oahppokandidáhtat eai oaččo oahppofitnodagas.

Rievdaduvvo čuovvovaš lágaiguin: 1999 čakčam. 17.b. nr. 74 (Fámuš 1999 čakčam. 17.b. res. nr. 1011), 2000 geassem. 30.b. nr. 63 (Fámuš 2000 borgem. 1., 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645), 2003 geassem. 27.b. nr. 69 (Fámuš 2003 borgemánu 1.b., 2003 geassem. 27.b. res. nr. 774), 2005 geassem. 17.b. nr. 105 (Fámuš 2005 geassem. 17.b., 2005 geassem. 17.b. res. nr. 660), 2007 geassem. 29.b. nr. 91 (Fámuš 2007 borgem. 1.b., 2007 geassem. 29.b. res. nr. 758).

§ 3-4. Joatkkaoahpahusa sisdoallu ja árvvoštallan

Departemeanta mearrida lánkaásahusaid dási ja prográmmasuorggi, fága, oahpahusa ulbmiliid, fágaoahpahusa viidodaga, ja oahpahusa čađaheapmái. Departemeanta mearrida lánkaásahusaid man vuodul árvvoštallat ohppiid, fitnoohppiid, oahppokandidáhtaid, priváhta ohppiid ja hárjehallankandidáhtaid, jus galgá árvvoštallama váidit, loahppageahččaleami, fága- ja sveannageahččaleami ja duodašteami birra. Departemeanta mearrida lánkaásahusaid man bakte dohkkehit ovdalaš oahpahusa ja fitnohárjáneami.

Oahppit, fitnooahppit ja oahppokandidáhtat galget leat aktiivvalaččat oahpahas. Oahpahasbargit galget lánčit ja čađahit oahpahusa dán lága bakte mearriduvvon oahppoplána mielde. Rektor galgá organiseret skuvlla ovttavásttolaččat lánkaásahusaid vuosttaš lađđasa mielde ja ovttavásttolaččat §§ 1-1 ja 3-3 ja lánkaásahusa § 1-3 mielde.

Departemeanta sáhtta fylkkasuohkana ohcamuša vuodul mieđihit ahte skuvla spiehkasta oahppoplána lánkaásahusain. Ovdalgo dákkár spiehkastat dohkkehuvvo, berre skuvlalávdegoddi beassat cealkit oainnuset.

Rievdaduvvon dáid lágaid bakte: 1999 čakčam. 17.b. nr. 74 (Fámus 1999 čakčam. 17.b., 1999 čakčam. 17.b. res. nr. 1011), 2000 geassem. 30.b. nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.b., 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645), 2005 geassem. 17.b. nr. 105 (Fámus 2005 geassem. 17.beaivvi, 2005 geassem. 17.b. res. nr. 660 mielde), 2008 juovlam. 19.b. nr. 118 (Fámus 2009 ođđajagim. 1.b., 2008 juovlam. 19.b. res. nr. 1424).

§ 3-5. Fága- ja sveannageahččaleapmi oahppodili ja skuvlla haga

Fága- ja sveannageahččaleami lea vejolaš váldit fága mánggabealálaš bargoduogáža vuodul mii lea 25 proseanta guhkit go mearriduvvon oahppoáigi. Fylkkasuohkan dat mearrida sáhtta go kandidáhta bargoduogáš dohkkehuvvot, ja sáhtta soames earenoamáš oktavuodain dohkkehít oanehat bargoduogáža.

Rievdaduvvon 2007 geassem. 29. b. lágain nr. 91 (Fámus 2007 borgem. 1.b., 2007 geassem. 29.b. res. nr. 758).

§ 3-6. Čuovvolanbálvalus

Fylkkasuohkan galgá doaimmahit čuovvolanbálvalusa nuoraide geat § 3-1 mielde leat oahppovuogatuodá oahppit, ja geat eai leat skuvllas dahje barggus. Bálvalus lea gustovaš dan jagi loahpa rádjai go sii devdet 21 jagi. Bálvalus guoská maiddái nuoraide geat leat manahan oahpahuovuogatuodáset § 3-8 dahje § 4-6 mielde.

Departemeanta mearrida lánkaásahusaid mat mearridit čuovvolanbálvalusa bargodoaimmaid.

Rievdaduvvo 2005 geassem. 17. nr. 105 lágain (Fámus 2005 geassem. 17.b., 2005 geassem. 17.b. nr. 660).

§ 3-7. Ortnetnjuolggadusat jna

Fylkkasuohkan galgá juohke joatkkaskuvlii mearridit ortnetnjuolggadusaide lánkaásahusaid. Lánkaásahusain mearriduvvojit njuolggadusat ohppiid geatnegasvuodaid ja vuogatuodaid birra jus eai leat ovdal mearriduvvon lágas dahje eará ládje. Lánkaásahusas galget leat meannonjuolggadusat, mearráduosat das makkár doaimmaid galgá sáhttit geavahit sin vuostá geat njuolggadusaid rihkot, ja čujuhusat movt dákkár áššiid meannudit.

Ortnetnjuolggadusat galget dovddusin dahkkot ohppiide ja váhnemiidda. Hálddašanlága § 38 vuosttaš lađđasa c-bustáva gáibáduš ahte njuolggadusaid galgá gulahit Norsk Lovtidendas ii leat gustovaš.

Fysalaš ránggášteapmi dahje eará loavkašuhhti meannudeapmi ii galgga geavahuvvot.

Ovdalgo ránggášteapmi mearriduvvo, earret eará lihccumis skuvllas dahje vuogatuodaid massimis, galgá oahppi oazžut vejolašvuodá njálmmálaččat ášši čilget dasa guhte loahpalaččat ránggášteami mearrida.

§ 3-8. Lihccun ja vuoigatvuodaid massimis

Fylkkasuohkan sáhtta ortnetnjuolggadusain mearridit ahte oahppit geat duođalaččat dahje mángga geardde rihkkot njuolggadusaid, sáhttet lihccojuvvot skuvllas gitta viđa beaivái. Rektor dat mearrida lihccut oahppi skuvllas dán lađđasa mielde maŋŋil go lea ráđđádallan oahppi oahpaheddjiiguin.

Go oahppi joatki heajos meanut duođalaččat čuhcet ortnetvuhtii ja bargováfivuhtii skuvllas, dahje go oahppi duođaid goarida geatnegasvuodaidis, sáhtta oahppi lihccojuvvot skuvllas gitta skuvlajagi lohppii. Mearrideames lihccut oahppi skuvlajagi lohppii de sáhtta fylkkasuohkan maddái mearridit ahte oahppi massá vuoigatvuoda oazžut joatkkaskuvlaoahpu mii sus lea § 3-1 mielde. Fylkkasuohkan ii sáhte válddi sirdit skuvlla ásahussii dán lađđasa mielde mearrideames oahppi lihccut dahje massimis vuoigatvuoda oazžut joatkkaskuvlla oahpahusa.

Ovdalgo mearriduvvo lihccut oahppi dahje vuoigatvuodaid massimis, galgá árvoštallat leatgo eará veahkke- dahje ránggástanvejolašvuodát maid sáhtta geavahit.

Rievdaduvvon 2005 geassem. 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassem. 17.b., 2005 geassem. 17.b. res. nr. 660).

§ 3-9. Seavagielaohpahus joatkkaoahpahas

Nuorain geain § 3-1 mielde lea vuoigatvuolta oazžut joatkkaoahpu ja geain seavagiella lea vuosttašgiellan, dahje geat áššedovdi árvoštallama vuodul dárbašit dákkár oahpu, lea nuppi lađđasa mielde vuoigatvuolta välljet oahpahusa seavagielas ja seavagillii seavagielat birrasis, dahje vuoigatvuolta välljet ja geavahit dulkka dábálaš joatkkaskuvllain. Dát guoská maddái rávisolbmuide geat leat beassan joatkkaskuvllii vaikko eai leat vuoigatvuodát § 3-1 mielde. Ovdalgo fylkkasuohkan mearri dákkár oahpahusa, galgá ráhkaduvvot áššedovdi árvoštallan.

Seavagielat birrasiin oaivvilduvvo skuvllat gos lea lámhččojuvvon oahppofálaldat seavagielas ja seavagillii lossagulut ohppiide.

Vuoigatvuolta oazžut oahpahusa seavagielas ja seavagillii nuppi lađđasa mielde lea ráddjejuvvon daid oahpahasprográmmaide ja prográmmasurggiide mat fálljuvvojit daid skuvllain. Oasi dán oahppofálaldagas sáhtta addojuvvot dulkain.

Oahpahusa viidodat áigi ja sisdoallu mearriduvvo dán lága lámkaásahusaid § 3-2 ja § 3-4 bakte.

Departemeanta sáhtta mearridit dárkilat lámkaásahusaid, earret eará sisaváldima birra.

Lasihuvvon čuovvovaš lágaiguin: 1999 čakčam. 17.b. nr. 74 (Fámus 2000 borgem. 1.b., 2000 geassem. 30.b. res. nr. 639), rievdaduvvon 2005 geassem. 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassem. 17.b., 2005 geassem. 17.beaivvi res. nr. 660).

§ 3-10. Sovkegielaoahpamus jna.

Oahppit geain lea heitot oaidnu dahje oalát čalmmehuvvan lea riekti oažžut dárbbášlaš sovkegielaoahpahusa ja oahppat ávkkástallat dárbbášlaš tehnikkalaš veahkkeneavvuid. Ohppiin lea maiddá riecti oažžut dárbbášlaš oahpu das movt sii skuvllas dádjadit, movt vánddardit gaskal ruovttu ja skuvlla ja ruovttubirrasis. Oahpahusa hivvodat áiggi ja sisdoalu dáfus mearriduvvo dán lága lánkaásahusa § 3-2 ja § 3-4 mielde. Ovdalgo ášši mearriduvvo, de galgá áššedovdi árvoštallan ráhkaduvvot.

Lasihuvvo 2000 geassem. 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.b., 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645).

§ 3-11. Stáhtaidgaskasaš soahpamuš priváhta joatkkaskuvllaid birra

Departemeanta sáhtta dohkkehit priváhta joatkkaskuvlla gávdni stáhtaidgaskasaš soahpamušaid vuodul. Dohkkeheami oktavuodas sáhtta departemeanta dohkkehit spiehkasteami oahpahuslága gáibádusain ja dán lága lánkaásahusas.

Lasihuvvon 2007 geassem.29.b. lágain nr. 91 (Fámus 2007 borgem. 1.b., 2007 geassem. 29.b. res. nr. 758).

§ 3-12. Earenoamáš giellaoahpamus gielalaš unnitálbmogiid ohppiide

Joatkkaskuvlla ohppiin geain lea eará eatnigiella go dárogiella ja sámeigiella lea vuoigatvuohta oažžut earenoamáš dárogielat oahpahusa dassáži go leat ožžon doarvái čehppodaga ja sáhttet čuovvut dábálaš oahpahusa skuvllas. Dárbbu mielde lea dákkár ohppiin maiddá riecti oažžut eatnigiella oahpahusa, guovttegielat fágaoahpahusa dahje goappaš molssaeavttuid.

Eatnigiella oahpamus sáhtta lágiduvvot eará skuvllas go das gosa oahppi dábálaččat gullá.

Go eatnigiella oahpamus ja guovttegielat fágaoahpamus ii leat vejolaš fállat iežaset oahpaheddjiiguin, galgá fylkkasuohkan nu guhkas go vejolaš lánčit eará oahpamus mii lea heivehuvvon ohppiid eavttuide.

Lasihuvvon 2008 geassem. 20.b. lágain nr. 48 (Fámus 2008 borgem. 1.b., 2008 geassem. 20.b. res. nr. 621).

4. kápihttal Joatkkaoahpamus fitnodagas

§ 4-1. Gii lea fitnooahppi ja gii oahppokandidáhtta

Fitnooahppi lea dán lága mielde son guhte lea vuolláičállán oahpposoahpamuša dainna áigumušain ahte váldit juogo fágageahččaleami dahje sveannageahččaleami fágas mas lea oahppoáigi lánkaásahusaid mielde vuodustuvvon § 3-4 mielde. Oahppokandidáhtta lea dán lága mielde son guhte lea vuolláičállán

oahpposoahpamuša mas ii leat seamma gáibideaddji geahččaleapmi go fága- dahje sveannageahččaleamis.

Rievdaduvvon 2000 geassem. 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.b., 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645), 2007 geassem. 29.b. lágain nr. 91 (Fámus 2007 borgem. 1.b., 2007 geassemánu 29.b. res. nr. 758).

§ 4-2. Fitnooahppi ja oahppokandidáhta earenoamáš vuoigatvuođat ja geatnegasvuođat

Fitnooahppis ja oahppokandidáhtas lea vuoigatvuohta oažžut oahpahusa oahpposoahpamuša ja oahpahussoahpamuša mielde.

Fitnooahppit ja oahppokandidáhtat leat bargit dan fitnodagas mainna leat vuolláičállán bargosoahpamuša ja gos váldet oahpu, oktan daid vuoigatvuođaign ja geatnegasvuođaign mat čuvvot lágain ja tariffasoahpamušain. Daid oktavuodain go fitnooahppi ja oahppokandidáhtta lea vuolláičállán bargosoahpamuša ja oahpposoahpamuša dahe oahpahussoahpamuša seamma oahppofitnodagain, dattege ii sáhte fámuhuhttit bargosoahpamuša earretgo jus oahpposoahpamuša ja oahpahussoahpamuša sáhtttá fámuhuhttit § 4-5 goalmmát lađđasa ja § 4-6 manjimus lađđasa mielde.

Go oahppoáigi soahpamuša mielde lea dievvan, dahje go soahpamuš § 4-6 mielde fámuhuhttojuvvo, de bargosoahpamuš maidai fámuhuhttojuvvo. Jus fitnooahppi dahje oahppokandidáhtta galgaba joatkit fitnodagas, de fertejit lihtodit ođđa bargosoahpamuša.

Fitnoohppiide ja oahppokandidáhtaide galget pedagogalaš-psykologalaš bálvalusat seamma olámuttos go joatkkaskuvlla ohppiide.

Jus dábálaš oahppofálaldat dál dahje ovddasguvlui ii leat ávkkálaš oahppokandidáhtaide, de sis lea riekti oažžut earenoamášoahpahusa 5. kápihtala mielde. Dákkár oahpahussii guoská § 5-1, earret nuppi lađđasa manjimus cealkka, ja §§ 5-3, 5-4, 5-5 ja 5-6 vástideaddjin.

Rievdaduvvo 2000 geassem. 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.b., 2000 geassem. 30.b. nr. 645 bakte), 2007 geassem. 29.b. lágain nr. 91 (Fámus 2007 borgem. 1.b., 2007 geassem. 29.b. res. nr. 758 mielde).

§ 4-3. Oahppofitnodaga dohkkeheapmi

Fitnodagaid mat váldet badjelasaset oahpahit ovttá dahje moanaid fitnoohppiid dahje oahppokandidáhtaid, galgá fylkkasuohkan dohkkehit. Oahppofitnodahkan sáhttet dohkkehuvvot sihke priváhta ja almmolaš fitnodagat ja fitnodagaid gaskasaš ovttasbargoásahusat ja mat ovttas badjelasaset váldet oahpahusovddasvástádusa (oahppokantuvra dahje oahpporiekkis). Fitnooahpahusnammagoddi galgá árvvoštallat oahppofitnodaga ovdalgo fylkkasuohkan dan sáhtttá dohkkehit. Fitnooahpahusnammagotti fágalaš árvvoštallamis galgá leat mearrideaddji váikkuhus go fylkkasuohkan ášši mearrida.

Dohkkeheames oahppokantuvrra dahje oahpporieggá eaktuda ahte fylkkasuohkan dohkkeha juohke ovttaskas fitnodaga mii gullá oahppokantuvrra dahje oahpporieggá vuollái. Doppe gos oahppokantuvrra dahje oahpporieggá čoahkádus rievdá, de galgá kantuvra dahje riekkis dan dieđihit fylkkasuohkanii, mii galgá ođđasit árvoštallat dohkkeheami.

Oahppofitnodat galgá fállat oahpahusa mii duhtada lánkaásahusa gáibádusaid § 3-4 vuodul mii lea oahpahusa sisdoalu birra. Dan oktavuodas go oahppofitnodat lea oahppokantuvra dahje oahpporiekkis, galget ovttasbargi fitnodagat duođaštit ahte sii oktiibuot olláshuttet lánkaásahusa § 3-4 gáibádusaid oahpahusa sisdoalu hárrái. Oahppokantuvrras berrejit leat njuolggadusat mat mearridit gaskavuodaid kantuvrra ja miellahttofitnodagaid gaskkas. Oahpporieggás berrejit leat njuolggadusat mat mearridit gaskavuodaid ovttasbargi fitnodagaid gaskkas. Njuolggadusat galget mearridit makkár oahpahusa juohke ovttaskas fitnodat galgá fállat, ja movt juogadit doarjaga fitnodagaid gaskkas. Oahppofitnodagas galgá leat juogo okta dahje mánga fágalaš gelbbolaš bargit (fágalaš jodiheaddji) geat ovddasvástit oahpahusa, ja fuolahit ahte sii čuvvot oahpahuslága oktan lánkaásahusaiguin. Juohke ovttaskas fitnodagas galgá leat juogo okta dahje mánga bagadalli geat ovddasvástit oahpahusa fitnoohppiide ja oahppokandidáhtaide.

Departemeanta sáhtta mearridit lagabui lánkaásahusaid man mielde dohkkehit oahppofitnodagaid ja dohkkeheami duššindahkamis.

Rievdaduvvon geassemánu 30.beaivvi lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.b., 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645 bakte), 2007 geassemánu 29.b. lágain nr. 91 (Fámus 2007 borgem.1.b., 2007 geassemánu 29.beavvi res. nr. 758 bakte).

§ 4-4. Oahppofitnodaga vuoigatvuodát ja geatnegasvuodát jna.

Oahppofitnodat geatnegahttojuvvo lánčit buvttadeami ja oahpahusa nu ahte fitnooahppi ja oahppokandidáhtta sáhttet olahit oahppoplánas mearriduvvon ulbmiliid. Jus oahppokandidáhtta dárbaša earenoamášoahpahusa 5.kápihttala mielde, de galgá ráhkaduvvot oktagaslaš oahpahanplána, gč. § 5-5 vuosttaš lađđasa. Oahppofitnodat galgá alces ovdánahttit siskkáldas plána oahpahusa várás, vai dáhkida ahte fitnooahppi dahje oahppokandidáhtta oazžu oahpahusa mii olláshuttá oahppoplána gáibádusaid, dahje oktagaslaš oahpahusplána. Jus earát go oahppofitnodat galgá fállat oasi oahpahasas, de galgá oahppofitnodat lánččet vejolašvuodaid dasa.

Oahppofitnodat galgá ásahit buori bargo- ja oahppanbirrasa. Fitnooahppi ja oahppokandáhta bargo- ja oahpahasáigodat oktiibuot ii galgga leat guhkit go dat bargoáigi mii fága eará bargin lea.

Oahppofitnodat dieđiha fitnooahppi dan fágageahččaleapmái dahje sveannageahččaleapmái mii lea lagamus oahppoáiggi loahppabeaivvi. Oahppokandidáhtta galgá soahpamušáigodaga loahpas beassat čađahit gealbogeahččaleami mii duođašta makkár dási kandidáhtta lea olahan oahpahasain.

Oahppofitnodat galgá láchččet dárbbášlaš bargobáikki, ávdnasiid, reaiduid ja assisteantaveahki geahččaleami čađaheami oktavuodas. Oahppofitnodat dat oamasta buktaga. Jus fágageahččaleapmi, sveannageahččaleapmi dahje gealbogeahččaleapmi čađahuvvo skuvllas ja skuvla máksá ávnnasgoluid, de skuvla oamasta geahččaleami buktaga.

Jus oahppofitnodat luobaha doaimmas dahje ovdána nu ahte ii šat oainne vejolažžan fitnooahppái dahje oahppokandidáhtti fállat dohkálaš oahpahusa, galgá fitnodat farggamusat dan dieđihit fylkkasuohkanii.

Oahppofitnodagat ožžot doarjaga oahpahussii fylkkasuohkanis departemeanta mearriduvvon lánkaásahusaid vuodul.

Rievdaduvvon dáid lágaiguin: 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.beaivvi, 2000 geassemánu 30.beaivvi res. nr. 645 bakte), 2005 geassem. 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassem. 17.beaivvi, 2005 geassem. 17.beaivvi res. nr. 660 bakte), 2007 geassemánu 29.b. lágain nr. 91 (Fámus 2007 borgem. 1.b., 2007 geassemánu 29.beaivvi res. nr. 758 bakte).

§ 4-5. Oahpposoahpamuš ja oahpahussoahpamuš

Čálalaš soahpamuš galgá ráhkaduvvot gaskal oahppofitnodaga ja fitnooahppi go oahpahusdilálašvuohta ásahuvvo. Čálalaš soahpamuš galgá ráhkaduvvot gaskal oahppofitnodaga ja oahppokandidáhta go oahpahusdilli álggahuvvo. Soahpamušas galgá ovdanboahit geas lea ovddasvástádus iešguđet osiide oahpahasas oahppoplána mielde.

Vai soahpamuš galgá leat dohkálaš galgá fylkkasuohkan dan dohkkehit, ja soahpamuš doaibmá das rájes go bargodilli álgá. Soahpamuš galgá čujuhit dan dahje daid bargosoahpamušaide mat fitnooahppis dahje oahppokandidáhtas leat. Departemeanta sáhttá mearridit lagabui lánkaásahusaid mas ovdanboahttá makkár hápmi ja sisdoallu soahpamušas galgá leat.

Fitnoohppiin geat leat deavdán 21 jagi ja geat lihtodit oahpposoahpamuša man olis ožžot olles oahpahusa fitnodagas, vrd. § 3-3 guđat lađas, galgá leat guđa mánu geahččalanáigi. Geahččalanáiggis sáhttá oahppofitnodat dahje fitnooahppi luobahit oahppodilálašvuođa beroškeahttá § 4-6. Bargobiraslága njuolggadusat §§ 15-3 ja 15-6 leat gustovačča maiddái dalle go fitnooahppi virgáiduvvon dihto geahččalanáigái.

Soahpamuša vuolláičállimis ii leat dárbbášlašžan miediheami vuordit fuolaheaddjis.

Rievdaduvvon dáid lágaid bakte: 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.beaivvi, 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645 bakte), 2005 geassemánu 17.beaivvi lágain nr. 62 (Fámus 2006 ođđajagimánu 1.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 609 bakte), 2007 geassem. 29.b. lágain nr. 91 (Fámus 2007 borgem. 1.beaivvi, 2007 geassemánu 29. b. nr. 758 bakte).

§ 4-6. Rievdadeames ja duššindahkamis oahpposoahpamuša ja oahpahussoahpamuša

Fylkkasuohkana miedáhusa vuodul sáhttá oahppofitnodaga ja oahpahuskandidáhta gaskasaš oahpahussoahpamuša rievdadit soahpamušáiggi

siskkobealde nu ahte oahpahussoahpamuš rievdá dábálaš oahpposoahpamuššan mas ulbmiliin lea fágareive dahje svennerive. Fylkkasuohkana mieđáhusa mielde sáhtta oahpposoahpamuš gaskal fitnooahppi ja oahppofitnodaga soahpamušáiggi siskkobealde rievdaduvvot oahpposoahpamuššan mas ulbmiliin livččii gealbogeahččaleapmi.

Goappaš bealit sáhttet luobahit oahpposoahpamuša dahje oahpahussoahpamuša jus lea ovtamielalašvuohta ja oahppofitnodat čálalaččat dan lea dieđihan fylkkasuohkanii.

Fylkkasuohkana mieđáhusa vuođul sáhtta sihke oahppofitnodat ja fitnooahppi dahje oahppokandidáhtta luobahit soahpamuša jus:

- a) nubbi bealli garrasit rihkku geatnegasvuođaidis bargodilálašvuođas,
- b) fitnooahppi, oahppokandidáhtta dahje oahppofitnodat ii sáhte joatkit oahppandilálašvuođas, dahje
- c) jus fitnooahppi dahje oahppokandidáhtta čálalaččat dieđiha ahte sutnje šaddá eahpegovttolažžan joatkit soahpamušáigodaga lohppii.

Fylkkasuohkan dat mearrida goas oahppandilálašvuohta galgá heaittihuvvot. Oahppofitnodat galgá čállit duođaštusa čađahuvvon soahpamušáigodaga ovddas oktan cealkámušain dán oasi birra oahpahasas.

Go fitnooahppi dahje oahppokandidáhtta iešdáhtolaččat duššindahket soahpamuša, de manahit vuoigatvuođa oazžut joatkkaoahpu § 3-1 mielde jus fylkkasuohkan ii eará mearrit. Jus mearriduvvo duššindahkat soahpamuša oahppofitnodaga gáibádusa vuođul, de fitnooahppi dahje oahppokandidáhtta bisuha joatkkaoahpahasvuoigatvuođa jus mearrádusas ii daddjo ahte vuoigatvuođa manahit.

Ovdalgo mearriduvvo duššindahkat soahpamuša oahppofitnodaga gáibádusaid vuođul dahje vuoigatvuođaid manaheames, galgá fitnooahppi dahje oahppokandidáhtta njálmálaččat beassat čilget ášši dasa gii ášši mearrida.

Fylkkasuohkana mieđáhusa mielde sáhtta oahppoáiggi luobahit lohkanvirgeluomu oktavuodas.

Jus oahppofitnodat heaittiha doaimmas dahje ii šat olláshuhte dohkkehaneavttuid § 4-3 mielde, dahje jus fylkkasuohkan gávnna ahte oahpahas ii leat dohkálaš, de galgá fylkkasuohkan geahččalit gávdnat fitnoohppiide dahje oahppokandidáhtaide ođđa oahpposaji soahpamušáigodaga loahpa rádjai. Dat ođđa oahppofitnodat fátmastuvvo soahpamuššii ovddit oahppofitnodaga sadjai. Fylkkasuohkana mieđáhusa vuođul sáhtta soahpamušáigodat ođđa oahppofitnodagain guhkiduvvot ovttain jagiin jus oahpahas lea leamašan váilevaš.

Oahpposoahpamuša dahje oahpahussoahpamuša ii sáhte rievdadit earret go dán paragrafa bakte. Spiehkastat guoská fitnoohppiide geain lea geahččalanáigi § 4-5 goalmát lađđasa mielde.

Rievdaduvvon 2000 geassemánu 30.beaivvi lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem.1.beaivvi, 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645 mielde), 2007 geassemánu 29.beaivvi lágain nr. 91 (Fámus 2007 borgem. 1.beaivvi, 2007 geassemánu 29.beaivvi res. nr. 758mielde).

§ 4-7. Siskkáldas dárkkástus juohke ovttaskas fitnodagas

Oahppofitnodagas galgá leat siskkáldas kvalitehtadárkkisteapmi, vai fitnooahppi dahje oahppokandidáhtta oažžu oahpahusa dán lága ja dan lánkaásahusaid mielde. Okta dahje mánga bargiid ovddasteaddjit galget ovttas fágalaš jodihedjjiiguin bearráigeahččat ahte oahppofitnodat čuovvu lága ja lánkaásahusa bakte mearriduvvon geatnegasvuodaid.

Oahppofitnodat galgá jahkásaččat sáddet raportta fylkkasuohkanii fitnoohppiid ja oahppokandidáhtaid oahpahusa birra. Departemeanta sáhtá mearridit lánkaásahusaid oahppofitnodaga raporterengeatnegasvuodaid birra.

Rievdaduvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgemánu 1.beaivvi, 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645 bakte), 2007 geassemánu 29.beaivvi lágain nr. 91 (Fámus 2007 borgemánu 1.beaivvi, 2007 geassemánu 29.beaivvi res. nr. 758 mielde).

§ 4-8. Fylkkasuohkana doaimmat čadnojuvvon fága- ja fitnooahpahussii

Fylkkasuohkanis leat maiddá doaimmat §§ 4-3, 4-5 ja 4-6 mielde, mat gullet fága- ja fitnooahpahussii. Oahppofitnodagaid dohkkeheami oktavuodas galgá fylkkasuohkan láidestit ja čuovvolit, ja dasa lassin dárkkistit ahte juohke ovttaskas fitnodagat ollášuhttet dohkkehangáibádusaid.

Fylkkasuohkan galgá fitnooahpahusnammagoddái ovddidit áššiid main lea váikkuhus fága- ja fitnooahpahussii, ovdalgo fylkkasuohkan ášši mearrida. Áššit nugomat dohkkeheames oahppofitnodagaid, massimis dohkkeheami ja fága- ja fitnooahpahusa kvalitehtavuogádaga galget álohii biddjot fitnooahpahusnammagotti ovdii. Fylkkasuohkan galgá deattuhit dan máid fitnooahpahusa nammagoddi lea mearridan dahje cealkán go galget mearridit áššiid mat gusket fága- ja fitnooahpahussii. Oahppofitnodaga dohkkeheami oktavuodas dahje mearrideames eret váldit dohkkeheami galgá fitnooahpahusnammagotti mearrádus leat mearrideaddjin, vrd. § 4-3.

Fylkkasuohkan čállá fágareivve ja sveannareivve ceavzán geahččaleami vuodul, ja čađahuvvon oahpahusa gealboduodáštusa vuodul.

Fylkkasuohkan dat dohkkeha kandidáhtaid geat diedihit iežaset fágageahččaleapmái dahje sveannageahččaleapmái almmá oahppoáiggi, vrd. § 3-5.

Fitnooahpahusnammagotti evttohusa vuodul nammada fylkkasuohkan ovttá, dahje mánga geahččalannammagotti daid fágaide main leat geahččalankandidáhtat. Vejolažžan lea maiddá ahte Fylkkasuohkan sáhtá nammadit geahččalannammagotti ovttasráđiid eará fylkkasuohkaniiguin.

Rievdaduvvon 2007 geassemánu 29.beaivvi lágain nr. 91 (Fámus 2007 skábmamánu 1.beaivvi, 2007 geassem. 29.beaivvi res. nr. 758 bakte).

4 A. kápihttal. Oahpahus earenoamáziid lágiduvvon rávisolbmuide

Kápihttal lea lasihuvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.beaivvi earret § 4A-1, § 4A-2, § 4A-7 ja § 4A-8 leat fámus 2002 borgem. 1.b, 2000 geassemánu 30.beaivvi res. nr. 645 bakte).

§ 4A-1. Vuoigatvuohta rávisolbmuide oažžut vuodđoskuvlaoahpahusa

Sii geat leat badjel oahpahusgeatnegahtton agi, ja dárbbasit vuodđoskuvlla oahpahusa, lea vuoigatvuohta oažžut dákkár oahpahusa, nu guhka go ii leat vuoigatvuohta oažžut joatkkaoahpahusa § 3-1 vuodul. Oahpahusvuoigatvuohta fátmasta dábálaččat daid fágaid maid dárbbasa go galgá oažžut oahppoduodaštusa go lea čađahan vuodđoskuvlaoahpahusa rávisolbmuide. Oahpahus galgá heivehuvvot juohkehačča dárbbuide.

Oahpahus ja oahpponeavvut leat nuvttá.

Lasihuvvon 2000 geassemánu 30. beaivvi lágain nr. 63 (Fámus 2002 borgem. 1.beaivvi, 2002 cuorjománu 26.beaivvi res. nr. 414 bakte).

§ 4A-2. Vuoigatvuohta oažžut sierranasoahpahusa vuodđoskuvlla báikkis

Rávisolbmuide geaidna dábálaš oahpahus ii leat dahje šatta ávkkálaš, lea riekti oažžut sierranasoahpahusa.

Rávisolbmuin geain leat earenoamáš oahpahusdárbbut vai sáhttet ovdánit dahje áimmahuššat vuodđudeaddji máhtolašvuodaid, lea riekti oažžut dákkár oahpahusa.

Oahpahus dán paragrafa mielde guoská §§ 5-1 goalmmát lađđasa earret mañimus čuoggá, ja 5-3, 5-4, 5-5 ja 5-6.

Lasihuvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2002 borgem. 1.beaivvi, 2002 cuorjománu 26. res. nr. 414 bakte).

§ 4A-3. Rávisolbmuid riekti oažžut joatkkaoahpahusa

Rávisolbmuin geat leat čađahan vuodđoskuvlla dahje sullásačča, muhto geat eai leat čađahan joatkkaskuvla oahpahusa, lea ohcamuša vuodul riekti oažžut joatkkaskuvla oahpahusa. Vuosttaš čuokkis guoská rávisolbmuide dan jagi rájes go devdet 25 jagi. Oahpahus rávisolbmuide galgá heivehuvvot juohkehačča dárbbuide. Rievtti sáhtta olláshuhtit earret eará gáiddusoahpahusa bakte. Departemeanta mearrida láchkaásahusaid, earret eará geaidna riekti guoská, sisaváldima birra, mañjalastima ja vuosttášrievtti birra.

Rávisolbmuid geaid leat sisaváldán joatkkaoahpahussii, lea riekti olláshuhtit joatkkaoahpahusa. Dát riekti lea gustovaš vaikko sis vuosttaš lađđasa mielde ii leat riekti oažžut joatkkaoahpahusa.

Daid fágain main oahppoplána eaktuda guhkit oahpahasáiggi go golbma jagi, lea rávisolbmuiin riekti oažžut oahpahusa oahpahasáiggi mielde mii oahppoplánas lea mearriduvvon.

Oahpahas almmolaš joatkkaskuvllas dahje oahppofitnodagas lea nuvtá. Fylkkasuohkanis lea ovddasvástádus, daid rávisolbmuide geat leat joatkkaskuvlaoahpus, lámččet dárbbaslaš prentejuvvon ja digitála oahpponeavvuid ja muđui digitála rusttegiid. Rávisolbmuid geat ožžot joatkkaskuvlaoahpahusa, ii sáhte geatnegahttit máksimis eará goluid go daid máid lámkaásahusa mielde galget. Fylkkasuohkan sáhhtá geatnegahttit rávisolbmuid geat ožžot joatkkaoahpahusa, ieža oastit eará oktagaslaš reaiduid maid oahpahasas dárbbasit. Departemeanta sáhhtá mearridit dárkilat lámkaásahusaid.

Rávisolbmuiin geain lea riekti oažžut joatkkaoahpahusa lea maid riekti oažžut duohtagelbbolašvuođa árvvoštallojuvvot ja oažžumis gealboduođaštusa. Olbmuiin geain ii leat riekti oažžut joatkkaoahpahusa, lea riekti oažžut duohtagelbbolašvuođa árvvoštallojuvvot jus suohkan dahje Bargo- ja čálgoetáhta dan árvala. Departemeanta sáhhtá mearridit dárkilat lámkaásahusaid.

Fylkkasuohkan galgá addit gealboduođaštusa joatkkaoahpahasdási gealboárvvoštallama vuođul. Departemeanta sáhhtá mearridit dárkilat lámkaásahusaid.

Lasihuvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem.1.beaivvi, 2000 geassemánu 30.b. res. nr. 645 bakte), rievdaduvvon 2003 njukčamánu 14.b. lágain nr. 17, 2006 geassemánu 16.b. lágain nr. 20 (Fámus 2006 suoidnemánu 1.beaivvi, 2006 geassemánu 16.b. res. nr. 631 bakte), 2007 geassemánu 29.b. lágain nr. 91 (Fámus 2007 borgem.1.beaivvi, 2007 geassemánu 29.b. res. nr. 758 bakte), 2008 geassemánu 20.b. lágain nr. 48 (Fámus 2008 borgem. 1. beaivvi, 2008 geassemánu 20.b. res. nr. 621 mielde).

§ 4A-4. Suohkana ja fylkkasuohkana geatnegasvuohta lámččet vuodđoskuvlaoahpahusa ja joatkkaoahpahusa rávisolbmuide

Dán kapihttala mielde oahpahussii gusket §§ 13-1 - 13-3a rádjai ja 13-10.

Dán oktavuodas sáhhtet suohkanat ja fylkkasuohkanat geavahit oahppolihtuid, gáiddusoahpahasásahusaid ja earáid geat fáallet vuodđoskuvlaoahpahusa ja joatkkaoahpahusa ollášuhttimis geatnegasvuođaset rávisolbmuide lágidit oahpahusa.

Suohkanis ja fylkkasuohkanis lea ovddasvástádus duođaštit rávisolbmuide oahpu máid sii leat čađahan.

Suohkan ja fylkkasuohkan galgá lámččet vejolašvuođa rávisolbmuide geat dán kapihttala mielde ožžot oahpahusa, vejolašvuođa aktiivvalaččat searvat bargui ovddideames buori oahppanberrasa ja oahppofálaldaga.

Departemeanta mearrida lámkaásahusaid árvvoštallama birra, árvvoštallama váidima, loahppageahččaleami ja duođašteami birra.

Lasihuvvon 2000 geassemánu 30.beaivvi lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem.1.beaivvi, 2000 geassem.30.beaivvi nr. 645 bakte), rievdaduvvon 2002 cuoŋománu 12.beaivvi lágain nr. 10 (Fámus 2002 cuoŋománu 12.beaivvi, 2002

cuorjománu 12.b. res. nr. 349 bakte), 2003 geassemánu 27.b.lágain nr. 69 (Fámus borgem.1.beaivvi, 2003 geassemánu 27.b. res. nr. 774 bakte).

§ 4A-5. Gealbogáibádus oahpahusbargin

§ 10-1 oktan gullevaž láhkaásahusain guoská sullásaš oahpahussii dán kápihttala mielde. Departemeanta sáhtá mearridit láhkaásahusaid man vuodul dattege lea vejolaš virgádit bargiid geain váilu formálalaš pedagogalaš gelbbolašvuohta.

Oahpahus mii fálluojuvvo § 4A-2 nuppi lađđasa mielde de § 10-1 oktan guoskevaž láhkaásahusain ii leat fámus. Oahpahus galgá dattege dáhpáhuvvat fágalaš ja pedagogalaš bagadallama ja ovddasvástádusa vuodul.

Lasihuvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.beaivvi, 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645 mielde).

§ 4A-6. Oahpahusa sisdoallu

§ 1-1 lea gustovaš nu guhka go heive oahpahussii dán kápihttala mielde. Oahppoplánat §§ 1-3, 2-3, 3-4 ja 6-4 leat gustovačča daid heivehemiiguin mat dán kápihttala mielde čuvvot.

Lasihuvvon 2000 geassem. 30.b.lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem.1.beaivvi, 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645 bakte), rievdaduvvon 2008 juovlamánu 19.b. lágain nr. 118 (Fámus 2009 ođđajagim. 1.beaivvi, 2008 juovlam. 19.b. res. nr. 1424 mielde).

§ 4A-7. Sáhtostallan jnv

Rávisolbmuide geat eai leat čađahan vuodđoskuvlla, ja orrot badjel njeallje kilomehtera eret skuvllas, lea riekti oažžut nuvtá sáhtu go ožžot vuodđoskuvlaoahpahusa dán kápihttala mielde.

Rávisolbmot geat doaimmashehttejumi, buozalmasvuođa dahje vaháguvvama dihte dárbbasit sáhtu, lea riekti dan oažžut beroškeahtá skuvlaluotta guhkkodaga go ožžot vuodđoskuvlaoahpahusa dán kápihttala mielde. Nu go maddai § 7-4 mielde.

Suohkan galgá goartilastit rávisolbmuid go beaivválaš sáhtostallan vuosttaš ja nuppi lađđasa mielde ii leat čađahahtti. Dárbbu mielde, guoská goziheapmi § 7-1 njealját lađđasa mielde.

Muđui guoská maddái § 13-4 daid geatnegasvuođaide mat dán paragrafa olis leat.

Lasihuvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2002 borgem. 1. beaivvi, 2002 cuorjománu 26.b. res. nr. 414 bakte).

§ 4A-8. Neavvun

Rávisolbmot geain lea oahpahusriekti §§ 4A-1 ja 4A-2 mielde lea riekti oažžut neavvuma vai sáhtá kártet makkár fáaldaga rávisolmmoš dárbbasa.

Lasihuvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2002 borgem.1.beaivvi, 2002 cuoŋom. 26.b. res. nr. 414 bakte).

§ 4A-9. Lihccun

Jus oahppis dahje oasálastis bistevaččat lea leamašan dohkketmeahttun láhttenvuohki mii duođaid lea váikkuhan skuvlla ortnega ja bargoráfi, dahje jus oahppi dahje oasálasti duođalaččat rihkku geatnegasvuođaideaset, de sáhtá suohkan/fylkkasuohkan lihccut oahppi/oasálasti čađatkeahkes kursaoasis masa lea ožžon skuvlasaji. Mearrideames lihccuma čađatkeahkes kursaoasis de sáhtá fylkkasuohkan maddái mearridit ahte oahppi/oasálasti galgá massit vuoigatvuođa oažžut joatkkaskuvlaoahpahusa § 4A-3 mielde.

Suohkan/fylkkasuohkan ii sáhte dán paragrafa mielde válldi sirdit skuvlii mearrideames lihccuma dahje oahpahusvuoigatvuođa massimis.

Ovdalgo mearriduvvo lihccut dahje vuoigatvuođa massimis, galgá árvoštallat ahte leago vejolaš eará veahkke- dahje ránggáštánvugiid geavahit.

Lasihuvvon 2000 geassemánu 30.b.lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem.1.beaivvi, 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645 bakte).

§ 4A-10. Goziheapmi, bearráigeahčču ja váidin

§ 14-1, § 15-1 vuosttaš lađas ja § 15-2 guoská maddái oahpahussii dán kápihttala mielde.

Lasihuvvon 2000 geassem.30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem.1.beaivvi, 2000 geassemánu 30.b. res. nr. 645 bakte).

§ 4A-11. Geahččaleapmi

§ 1-4 guoská vástideaddji oahpahussii dán kápihttala mielde.

Lasihuvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem.1.beaivvi, 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645 bakte).

§ 4A-12. Heivehuvvon oahpahus

§ 1-3 guoská sullásaš oahpahussii dán kápihttala mielde.

Lasihuvvon 2008 geassem. 20.b. lágain nr. 48 (Fámus 2008 borgem.1.beaivvi, 2008 geassem. 20.b. res. nr. 621 bakte).

5. kápihttal. Sierranasoahpahus

Rievdaduvvon 2005 geassemánu 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassem. 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 660 bakte).

§ 5-1. Sierranasoahpahus vuoigatvuohta

Ohppiide geaidda dábálaš oahpahus ii leat dahje šatta leat doarvái ávkkálaš, lea riekti oažžut sierranasoahpahusa.

Árvvoštaladettiin das makkár oahppofálaldaga galgá fállat, de galgá earenoamážiid deattuhit oahppi ovdánanvejolašvuodaid. Oahppofálaldat galgá láchččojuvvot nu ahte ollislaš fálaldat šaddá seamma ávkkálažžan go eará ohppiide ja daid oahpahusulbmiliid ektui máid oahppi sáhttá olahit. Ohppiide geat ožžot sierranasoahpahusa, galgá leat seamma diibmolohku go eará ohppiin, gč. § 2-2 ja § 3-2.

§ 5-2. (Fámohuvvon 2000 geassemánu 30.beaivvi lágain nr. 63 (Fámus 2002 borgem.1.beaivvi, 2002 cuonjomanu 26.b. res. nr. 414 bakte).)

§ 5-3. Áššedovdi árvvoštallan

Ovdalgo suohkan dahje fylkkasuohkan maidege mearrida sierranasoahpahusa ektui § 5-1 vuodul dahje mearrida sierranaspedagogalaš veahki § 5-7 mielde, galgá áššedovdi árvvoštallan čađahuvvot mas oahppi sierranas dárbbut čielggaduvvojit. Árvvoštallan galgá duodaštit oahppi dárbbu oažžut sierranasoahpahusa, ja makkár oahppofálaldaga berre oahppái fállat.

Áššedovdi árvvoštallan galgá earret eará čielggadit ja mearridit

- Man ávkkálaš dábálaš oahpahus lea oahppái
- Oahppi oahppanváltut ja eará earenoamáš dilálašvuodát mat leat dehálačča oahpahussii
- Oahppi realisttalaš oahppoulbmilat
- Leago vejolaš dustet váttisvuodaid mat oahppis leat dábálaš oahpahusain
- Makkár oahpahusain olaha dohkálaš oahppofálaldaga.

Departemeanta sáhttá láchkaásahusaid bakte mearridit movt áššedovdi árvvoštallan galgá čađahuvvot.

Jus suohkana dahje fylkkasuohkana mearrádus gáidá áššedovdi árvvoštallamis, galgá mearrádusa ákkastallamis earret eará ovdanboahhtit movt suohkana dahje fylkkasuohkanis oaivila mielde oahppofálaldat mii oahppái fállajuvvo ollášuhttá vuogiatvuoda § 5-1 dahje § 5-7 mielde.

Rievdaduvvon 2008 geassemánu 20.b. lágain nr. 48 (Fámus 2008 borgem. 1.beaivvi, 2008 geassemánu 1.b. res. nr. 621 bakte).

§ 5-4. Áššemeannudeami sierranasoahpahusa mearrideami oktavuodas

Oahppi dahje su váhnemat sáhttet gáibidit ahte skuvla galgá iskat ahte dárbbáša go oahppi sierranasoahpahusa, ja makkár oahpahusa oahppi dárbbáša. Oahpahusbargit galget árvvoštallat ahte dárbbáša go oahppi sierranasoahpahusa, ja farggamusat dieđihit rektorii jus ležžet dákkár dárbbut.

Ovdalgo áššedovdi árvoštallan čađahuvvo ja ovdalgo mearriduvvo álggahit sierranasoahpahusa, galgá oahppi dahje su váhnemat dása miehtat. Oktan ráddjemiiguin mat čuovvot jávohisvuodageatnegasvuoda njuolggadusain ja hálddašanlága § 19, lea oahppis dahje váhnemiin riekti oaidnit áššedovdi árvoštallama ja cealkit oainnuset ovdal go ášši loahpalaččat mearriduvvo.

Sierranasoahpahusfálaldat galgá nu guhkas go vejolaš, hábmejuvot ovttasráđiid ohppiin ja su váhnemiiguin, ja sin oaidnu galgá deattuhuvvot.

§ 5-5. Spiehkastat oahpahusa sisdoalu njuolggadusain

Dán lága njuolggadusat oahpahusa sisdoalu birra ja dán lága lánkaásahusat gusket sierranasoahpahussii nu guhkas go heivehit. Oahppái guhte oažžu sierranasoahpahusa, galgá ráhkaduvvot oktagaslaš oahppoplána. Plána galgá čájehit oahpahusa ulbmila ja sisdoalu ja movt dat galgá jođihuvvot. Maiddái spiehkasteaddji soahpamuševttuid fitnooahppái sáhhtá mearridit oktagaslaš oahppoplánas.

Skuvla galgá juohke jahkebeali ráhkadit čálalaš diehtočielggadusa das makkár oahpahusa oahppi lea ožžon, ja movt oahppi lea ovdánan. Skuvla sádde diehtočielggadusa ja árvoštallama oahppái dahje oahppi váhnemiidda ja suohkanii dahje fylkkasuohkanii.

Rievdaduvvon 2003 geassemánu 27.b. lágain nr. 69 (Fámus 2003 borgem.1.beaivvi, 2003 geassem. 27.b. res. nr. 774 bakte).

§ 5-6. Pedagogalaš-psykologalaš bálvalus

Juohke suohkanis ja fylkkasuohkanis galgá leat pedagogalaš-psykologalaš bálvalus. Pedagogalaš-psykologalaš bálvalus suohkana dásis sáhhtá organiserejuvot ovttasráđiid eará suohkaniiguin dahje fylkkasuohkaniin.

Bálvalus galgá veahkehit skuvlla bargamis gelbbolašvuodaovdánahttimiin ja organisašuvnnašovdánahttimiin vai buorebut lánččet oahpahusa ohppiide geain leat earenoamáš dárbbut. Pedagogalaš-psykologalaš bálvalus galgá fuolahit ahte ráhkaduvvo lága mielde áššedovdi guorahallan. Departemeanta sáhhtá mearridit dárkilat lánkaásahusaid bálvalusa eará doaimmaid birra.

§ 5-7. Sierranapedagogalaš veahkki ovdal skuvlageatnegahtton agi

Mánáin vuolil skuvlageatnegahtton agi geain leat earenoamáš dárbbut oažžut sierranapedagogalaš veahki, lea riekti oažžut dákkár veahki. Veahkki galgá fátmastit váhnenráđđema. Veahkki sáhhtá leat mánáidgárddiin, skuvllain, sosiála ja dálkkaslaš ásahusain jna, dahje organiserejuvot sierra doaimman. Veahki sáhhtá maiddái pedagogalaš-psykologalaš bálvalus dahje eará áššedovdi ásahus fállat.

Sierranaspedagogalaš veahki ektui leat dán lága § 5-4 nuppi ja goalmmát lađđasat gustovačča. Lága § 5-5 nubbi lađas lea gustovaš nu guhkas go dat lea heivvolaš.

§ 5-8. Dearvvašvuodafálaldat

Departemeanta sáhtta mearridit lánkaásahusaid dearvvašvuodafuolahusa ja dálkkaslaš veahki birra ohppiide geat ožžot sierranasoahpahusa.

§ 5-9. Stáhta geatnegasvuohhta lánčit oahpponeavvuid

Departemeanta galgá fuolahit ahte ráhkaduvvojit oahppogirijit ja eará oahpponeavvut sierranasoahpahussii.

6. kápihttal. Sámeielat oahpahus

§ 6-1. Čilgehusat

Lánka deattuha ahte

- sápmelaš: lea olmmoš guhte sáhtta čálihuvvot sámi jienastuslohkui, vrd. § 2-6 geassemánu 12. beaivvi 1987 lánka nr. 56 Sámedikki ja eará sámi riektedilálašvuodaid birra (sámelánka), ja mánat daidda geat sáhttet sisačálihuvvot
- sámegealla: davvisámegealla, lullisámegealla dahje julevsámegealla
- Sámi guovlu: 1) sámi hálldašanguovlu sámelága § 3-1 mielde, 2) eará suohkanat dahje oasis suohkaniin lánkaásahusaid vuodul maid Gonagas stáhtaráđis lea mearridan maŋgil go Sámediggi ja suohkanat ja fylkkasuohkanat geaidda ášši guoská, leat beassat oainnuset cealkit.

§ 6-2. Sámegealloahpahus vuodđoskuvllas

Sámi guovlluin lea buot vuodđoskuvlla ahkásaččain riekti oazžut oahpahusa sámegeallas ja sámegealli.

Olggobealde sámegeovlluid lea unnimusat 10 oahppis ovttá suohkanis geat hálidit oahpahusa sámegeallas ja sámegealli, riekti dan oazžut nu guhká go joavkkus ain leat unnimusat guhtta oahppi.

Suohkan sáhtta mearridit lágidit sámegealla oahpahusa ovttá dahje mángga skuvllain.

Suohkan sáhtta lánkaásahusaid bakte mearridit ahte buohkat sámi guovllu vuodđoskuvllain galget oazžut oahpahusa sámegeallas.

Olggobealde sámi guovlluid lea vuodđoskuvlla ahkásaš sápmelaččain riekti oazžut oahpahusa sámegeallas. Departemeanta sáhtta lánkaásahusaid bakte

mearridit molssaevttolaš oahpahusvugiid go oahpahusa ii sáhte fállat skuvlla iežas oahpaheddjiiguin.

Oahppit mearridit ieža háliidit go oahpahusa sámegielas ja sámegilli 8. klássa rájes vuosttaš, nuppi ja viđat lađđasa mielde.

Rievdaduvvon 2005 geassemánu 17.beaivvi lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 660 bakte).

§ 6-3. Sámi joatkkaoahpahus

Sápmelaččain joatkkaskuvllain lea riekti oažžut oahpahusa sámegielas. Departemeanta sáhtta mearridit lánkaásahusaid molssaevttolaš oahpahusvugiide go oahpahusa ii sáhte fállat skuvlla iežas oahpaheddjiiguin.

Departemeanta sáhtta lánkaásahusaid bakte mearridit ahte soames skuvllat galget fállat oahpahusa sámegielas dahje sámegillii dahje sierranas sámi fágain joatkkaskuvllas soames kurssain dahje soames joavkkuide. Fylkkasuohkan sáhtta maiddái fállat dákkár oahpahusa.

§ 6-4. Oahpahusa sisdoallu

Oahppoplána lánkaásahusat § 2-3 ja § 3-4 rávvejit fállamis oahpahusa sámi álbmotčeardda birra ja giela, ja dán álbmotčeardda kultuvrra ja servodateallima birra iešguđet fágasurggiin. Departemeanta mearriduvvon rámmaid bakte mearrida Sámediggi lánkaásahusaid dákkár oahpahusa sisdoalu birra.

Sámediggi mearrida lánkaásahusaid oahppoplánaide sámegiela oahpahussii vuodđoskuvllas ja joatkkaskuvllas, ja oahppoplánaide sierranas sámi fágaide joatkkaoahpahasas. Lánkaásahus galgá čuovvut departemeanta mearriduvvon rámmaid.

Departemeanta mearrida lánkaásahusaid eará sierranas oahppoplánaide vuodđoskuvlaoahpahusa várás sámi guovlluin ja ohppiide geat muđui ožžot sámegiela oahpahusa vuodđoskuvllas dahje joatkkaskuvllas. Sámediggi galgá ovttasráđiid departemeanttain gárvet lánkaásahusevttohusa.

Fámus 1999 borgem.1.beaivvi, 1998 skábmam. 27.b. res. nr. 1096 bakte, muhto dattege nu ahte vuodđoskuvlla gustovaš oahppoplánat O97 ja O97S) ja gustovaš oahppoplánat joatkkaskuvla oahpahusa várás leat fámus dassážiigo Sámediggi lea mearridan ođđa. Rievdaduvvon 2006 geassemánu 30.b. lágain nr. 57 (Fámus 2007 ođđajagim.1.beaivvi, 2006 geassem. 30.b. res. nr. 764 bakte).

7. kápihttal. Sáhtostallan ja goartilastin

§ 7-1. Sáhtostallan ja goartilastin vuodđoskuvllas

2.-10. klássaid ohppiin geat orrot guhkit go njeallje kilomehtera eret skuvllas lea riekti oažžut nuvtta skuvlasáhtu. 1. klássa ohppiide lea sáhttoráđji guokte

kilomehtera. Ohppiin geain lea earenoamáš várálaš dahje váttis skuvlageaidnu lea riekti oažžut nuvttá skuvlasáhtu beroškeahtá luoddaguohkkodaga.

Dárbbu mielde lea ohppiin riekti oažžut nuvttá fanasáhtu beroškeahtá mátkeguohkkodaga.

Departemeanta mearrida lánkaásahusaid ohppiid oadjebasvuodá birra skuvlasáhtu oktavuodas.

Suohkan galgá goartilastit ohppiid go beaivválaš skuvlasáhttu ii leat vejolaš. Árvvoštallamis galgá earenoamážiid deattuhit dilálašvuodaid ovttaskas oahppi ektui, nugomat agi, doaimmashehttejumi, mátkeaiggi ja dorvvolašvuodá, ja dan ahte dagaha go beaivválaš skuvlasáhttu stuora liigegoluid dahje váttisvuodaid suohkanii. Eahpádusdilálašvuodain váhnemat mearridit galgágo oahppi sáhtostallat vai goartilastit.

Suohkan goziha vuodđoskuovlaohppiid geaid lea goartilasttán.

Rievdaduvvon 2002 juovlam. 20.b. lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuoŋománu 1.beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735 bakte), 2008 geassemánu 20.b. lágain nr. 48 (Fámus 2008 borgem.1.beaivvi, 2008 geassemánu 20.b. res. nr. 621 bakte).

§ 7-2. Sáhtostallan ja goartilastin joatkkaskuvllas

Joatkkaskuvlla oahppit geat orrot guhkit go guhitta kilomehtera eret skuvllas, lea riekti oažžut nuvttá skuvlasáhtu dahje olles sáhttobuhtadasa. Go dárbbasit, lea ohppiin riekti oažžut nuvttá fanasáhtu beroškeahtá mátkeguohkkodaga. Departemeanta sáhtá lánkaásahusaid bakte mearridit ahte ohppiid sáhttodárbbu sáhtá eará vugiiguin čoavdit.

Departemeanta mearrida lánkaásahusaid ohppiid dorvvolašvuodá birra skuvlasáhtu oktavuodas.

Fylkkasuohkan galgá veahkehit goartilastimis joatkkaskuvlla ohppiid geaid ássanbáiki dahje skuvlamátki dagaha ahte eai sáhte ávkkástallat beaivválaš skuvlasáhtu. Dárbbu mielde galgá fylkkasuohkan hukset ohppiidásodagaid.

Rievdaduvvon 2002 juovlam. 20.b. lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuoŋománu 1.beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735 bakte).

§ 7-3. Sáhttu doaimmashehttejuvvon ja gaskaboddosaš vaháguvvon dahje buohcci ohppiide

Oahppit geat doaimmashehttejumi dahje gaskaboddosaš vaháguvvama dahje buohcama dihte dárbbasit sáhtu, lea riekti dan oažžut beroškeahtá man guhki lea skuvlla ja ruovttu gaskkas.

§ 7-4. Mátkošat ja goziheapmi

Ohppiin lea riekti oažžut dárbbaslaš mátkošeddjiid. Ohppiin lea riekti oažžut dárbbaslaš goziheami jus šaddet vuordit ovdal ja maŋŋil oahpahusa skuvllas.

§ 7-5. (Fámohuvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2002 borgemánu 1.beaivvi, 2002 cuoŋománu 26.b. res. nr. 414 bakte).)

§ 7-6. Skuvlasáhttu mánáide vuolil skuvlageatnegas agi

Mánáin geain § 5-7 vuodul lea vuoigatvuohta sierranaspedagogalaš veahkkái lea riekti oažžut sáhtu go sierranas dilálašvuodaid dihte dan dárbbasit vuostáiváldimis dán veahki § 5-7 mielde. Nu lea maid dái § 7-1 goalmát ja njealját lađđasiid ja § 7-4 mielde.

8. kápihttal. Organiseremis oahpahusa

§ 8-1. Skuvla

Vuodđoskuvlla ohppiin lea riekti skuvlavázzima čađahit lagamus skuvllas dahje lagasbirrasa skuvllas gosa gullet. Suohkan sáhtá lánkaásahusaid bakte mearridit guđe skuvlii suohkana iešguđet guovllut gullet. Hálddašanlága § 38 vuosttaš lađđasa c-bustávva gáibádus ahte galgá almmuhit mearrádusa Norsk Lovtidendis ii leat gustovaš.

Ohcamuša vuodul sáhtá dohkkehit ahte oahppi vázzá eará skuvllas go das gosa gullá.

Doahttaleames eará ohppiid beroštumiid skuvllas, de sáhtá oahppi sirdit eará skuvlii gos dasa gosa oahppi vuosttaš lađđasa mielde gullá. Ovdal go mearriduvvo sirdit oahppi, galgá geahččalit eará doaimmaid. Jus lea dárbbaslažžan, de sáhtá oahppi sirdit skuvlii eará suohkanis, muhto ii nu ahte oahppi šaddá ruovttus fárret dahje ahte skuvlasáhttu šaddá badjelmeare guhki.

Rievdaduvvon 2000 geassemánu 30.b.lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem.1.beaivvi, 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645 bakte).

§ 8-2. Organiseremis ohppiid joavkkuide

Ohppiid sáhtá dárbbu vuodul juohkit joavkkuide. Joavkkut eai berre leat stuorit go dan máid pedagogalaččat ja dorvvolaččat sáhtá dohkkehit. Organiseren galgá áimmahuššat ohppiid sosiálalaš gullevašvuoda dárbbuid. Dábálaččat ii galgga dákkár organiserema čađahit fágalaš dási, sohka beali dahje čearddalaš gullevašvuoda vuodul.

Juohke oahppis galgá leat okta oahpaheaddji (gulahallanoahpaheaddji) guhte earenoamážiid ovddasvástida oahppái gullevaš praktihkalaš, hálddahaslaš ja sosiálapedagogalaš doaimmaid, earret eará gulahallamis ruovttuin.

Rievdaduvvon 2003 geassem. 27.b. lágain nr. 69 (Fámus 2003 borgem.1.beaivvi, 2003 geassemánu 27.b. res. nr. 774 bakte).

§ 8-3. (Fámohuhtton 2003 geassemánu 27.beaivvi lágain nr. 69 (Fámus 2003 borgem.1.beaivvi, 2003 geassem. 27.b. res. nr. 774 bakte).)

§ 8-4. (Fámohuhtton 2003 geassemánu 27.beaivvi lágain nr. 69 (Fámus 2003 borgem.1.beaivvi, 2003 geassem. 27.b. res. nr. 774 bakte).)

9. kápihttal. Jođihangoddi, doaimmat, reaiddut ja oahpponeavvut skuvllas

§ 9-1. Jođihangoddi

Juohke skuvllas galgá leat dohkálaš fágalaš, pedagogalaš ja hálddahušlaš jođihangoddi.

Rektor jođiha skuvlla oahpahusa. Rektorat galget leat dorvvolačča skuvlla beaivválaš doaimma ektui ja bargat ovdánahttimis áсахusa. Sus guhte virgáiduvvo rektorin, galgá leat pedagogalaš gelbbolašvuohta ja dárbbášlaš jođihannávccat. Rektora sáhtta virgáibidjat ráddjejuvvon áigodahkii.

Departemeanta sáhtta ohcamuša vuođu spiehkastit nuppi lađđasa njuolggadusain ja mieđihit earálágan vugiid movt organiseret jođiheami.

Rievdaduvvon 2003 geassemánu 27.b. lágain nr. 69 (Fámus 2004 ođđajagim.1.beaivvi, 2003 geassemánu 27.b. res. nr. 774 bakte), geahča lága II, 2005 geassem. 17.b. nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 660 bakte).

§ 9-2. Nevvohat ja skuvlagirjerádju

Ohppiin lea riekti oažžut dárbbášlaš neavvagiid oahpahusa, fitnofálaldagaid ja fitnoválljemiid ja sosiála gažaldagaid birra. Departemeanta sáhtta mearridit lánkaásahusaid.

Ohppiin galgá leat skuvlagirjerádju olámuttos. Departemeanta sáhtta mearridit lánkaásahusaid.

§ 9-3. Reaiddut

Skuvllain galget leat dárbbášlaš reaiddut, luvvadagat ja oahpponeavvut.

Rievdaduvvon 2002 juovlam. 20.b lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuoŋománu 1.beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735 bakte).

§ 9-4. Oahppogirjijt ja eará oahpponeavvut

Eará fágain go dárogielas sáhtta dušše atnit oahppogirjjiid ja eará oahpponeavvuid mat leat gávdnamis girjedárogillii ja ođđadárogillii oktanaga ja

seamma haddái. Sierranas oktavuodain sáhtá departemeanta spiekkut dán njuolggadusas.

Dárogielat oahppogirjijt mat adnojit skuvllain, galget leat ovttavásttolaččat oahppogirjenormálain nu movt dat lea mearriduvvon lánkaásahusas man lánkavuodđu lea 1980 cuorjománu 11.b. lánka nr. 5 giellahámit almmolaš bálvalusain. Oahppogirjijt dán oktavuodas leat prentejuvvon oahpponeavvut máid oahppit jeavddalaččat geavahit olaheames guovddáš osiid fága gealboulbmiliin.

Lohkangirjjiin vuodđoskuvlla dárogieľfágas galget girjijt leat gávdnamis goappaš giellahámis vai oahppit ohppet lohkat sihke girjedárogieľa ja odđadárogieľa.

Sátnelisttuid skuvlageavaheapmái galgá Norgga giellaráđđi dohkkehit.

Departemeanta mearrida lánkaásahusaid mas ovdanbohtá makkár oahpponeavvuid vuosttaš lađđasa gáibádus fátmasta.

Rievdaduvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.beaivvi, 2000 geassemánu 30.b. res. nr. 645 bakte), 2005 geassemánu 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 660 bakte).

§ 9-5. Skuvlarusttegat

Suohkan galgá fuolahit ahte leat buori ja heivvolaš vuodđoskuvllat.

Dábálaččat ii berre ásahtit vuodđoskuvllaid main ohppiidlohku lea badjel 450.

Vuodđoskuvllain ja lotnolas rusttegiin mat adnojit skuvlla doaimmaide ja eará doaimmaide ii galgga guossohit alkohola dahje mielde váldit alkohola ja dan návddašit almmolaš dahje priváhta doaluin. Sierranas oktavuodain sáhtá spiekkut dán mearrádusas jus lotnolas rusttegat skuvlla ja eará doaimmaide adnojit kultuvrralaš ja sosiála ulbmiliidda maŋgil skuvlaáiggi.

§ 9-6. Máinnusteapmi skuvllain

Skuvlaeaigát galgá fuolahit ahte oahppit eai dárbbáš vásihit máinnusteami earret eará skuvlabirrasis, oahppogirjjiin ja oahpponeavvuin mat geavahuvvojit oahpahusas, danin go máinnusteapmi sáhtá dagahit gávpeoalgguheami, dahje váikkuha guottuid, meanuid ja árvvuid. Departemeanta sáhtá mearridit lánkaásahusaid.

Lasihuvvon 2007 geassemánu 29.b. lágain nr. 91 (Fámus 2007 borgem. 1.beaivvi, 2007 geassemánu 29.b. res. nr. 758 bakte).

9a. kápihttal. Ohppiid skuvlabiras

Kápihttal lea lasihuvvon 2002 juovlamánu 20.b. lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuorjománu 1.beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735 bakte).

§ 9a-1. Oppalaš gáibádusat

Buot vuodđoskuvlla ja joatkkaskuvlla oahppit dárbbášit buori fysalaš ja psykososiála birrasa mii ovddida dearvvašvuođa, čálgu ja oahppama.

Lasihuvvon 2002 juovlam. 20.b. lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuorjománu 1. beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735 bakte).

§ 9a-2. Fysalaš biras

Plánemis, huksemis, lámčemis ja jodiheames skuvllaid galgá dahkkot nu ahte vuhtiiváldá ohppiid dorvvolašvuođa, dearvvašvuođa, čálgu ja oahppama.

Skuvlla fysalaš biras galgá leat ovttavásttolaš fágalaš norpmaid máid fágaeiseválddiid áiggis áigái ávžžuhit. Jus muhtun birasdilálašvuodát spiehkastit dáid norpmain, ferte skuvla duođaštit ahte birrasis dattege lea dohkálaš váikkuhus ohppiid dearvvašvuhtii, čálgui ja oahppamii.

Buot ohppiin lea riekti bargosadjái mii lea heivehuvvon sin dárbbuide. Skuvla galgá reidejuvvot nu ahte vuhtiiváldá doaimmashehttejuvvon ohppiid skuvllas.

Jus oahppi dahje váhnen, dahje okta skuvlla ráđiin dahje lávdegottiin mas sii leat mielde, gáibidit doaibmabijuid mat buoridivččii fysalaš birasdilálašvuodaid, galgá skuvla farggamusat meannudit ášši ovttaskasmearrádussan hálddašanlága mielde. Jus skuvla govttolaš áiggis ii leat bargan áššiin maidege, de sáhtá dattege váidit hálddašanlága eavttuid mielde dego livččii earjilmearrádus.

Lasihuvvon 2002 juovlam. 20.b. lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuorjománu 1.beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735 bakte).

§ 9a-3. Psykososiála biras

Skuvla galgá aktiivvalaččat ja systemáhtalaččat bargat ovddideames buori psykososiála birrasa, gos juohke ovttaskas oahppi sáhtá vásihit dorvvolašvuođa ja sosiála gullelašvuođa.

Jus oktage skuvlla bargiin, fuomášit dahje balahit ahte oahppi gillá loavkašuhtti sániid dahje daguid dihte nugo mat givssideami, vealaheami, veahkaválddálašvuođa dahje rasismma, galgá son farggamusat iskat ášši ja dieđihit skuvlla jodihangodái, ja jus lea dárbbášlaš ja vejolaš, ieš njuolga eastadit diekkár daguid.

Jus oahppi dahje váhnen bivdá doaibmabijuid mat váikkuhit psykososiála birrasa, earret eará loavkašuhtti láhttema nugomat givssideami, vealaheami, veahkaválddálašvuođa dahje rasismma, galgá skuvla farggamusat meannudit ášši hálddašanlága ovttaskas áššiid njuolggadusaid meannudeami mielde. Jus skuvla gottolaš áigemearis ii leat bargan áššiin maidege, sáhtá dattege váidit ášši dego juo livččii mearriduvvon ovttaskas áššiin hálddašanlága mielde.

Lasihuvvon 2002 juovlam. 20.b. lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuorjománu 1. beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735 bakte).

§ 9a-4. Vuogádatlaš bargu ovddideames ohppiid dearvvašvuođa, birrasa ja dorvvolašvuođa (siskkáldas dárkkisteapmi)

Skuvla galgá aktiivvalaččat doaimmahit joatki ja vuogádatlaš barggu ovddideames ohppiid dearvvašvuođa, birrasa ja dorvvolašvuođa, nu ahte dán kápihttala gáibádusat ollašuvvet. Barggu beaivválaš čađaheami ovddasvástida skuvlla jođihangoddi. Bargu galgá fáttmastit sihke fysalaš ja psykososiála birrasa.

Lasihuvvon 2002 juovlam. 20.b. lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuoŋománu 1.beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735 bakte).

§ 9a-5. Ohppiidsearvan skuvlabirasbargui

Ohppiid galgá geasuhit mielde plánemis ja čađaheames vuogádatlaš barggu skuvllas dearvvašvuođa, birrasa ja dorvvolašvuođa birra. Skuvla galgá láhččet doaimmaid ohppiide dan mielde mii lea lunddolaš juohke klássadásiide.

Ohppiidráđđi sáhtta nammadit skuvlabirasovddasteddjiid geat galget áimmahuššat ohppiid beroštumiid skuvlla ja eiseválddiid ektui dain áššin main lea sáhka skuvlabirrasis. Skuvlabirasovdasteaddjit servet skuvlla vuogádatlaš, dearvvašvuođa-, biras- ja dorvvolašvuođabargui jus bargu guoská ohppiid skuvlabirrasii.

Oahppit sáhttet searvat gitta guvttiin skuvlabirasovddasteddjiin bargobiraslávdegoddi dahje eará ovttasbargoásahussii jus dat lea nammaduvvon skuvllas bargobiraslága 7.kápihttalis, ja go barget áššiiguin mat gusket ohppiid skuvlabirrasii. Dán oktavuodas lea skuvlabirasovddasteddjiin ságastallanriekti ja sin oaivilat galget čálihuvvot čoahkkima beavdegirjái. Skuvlabirasovdasteaddjit eai galgá leat mielde čoahkkimiin go lávdegoddi gieđahallá dakkár áššiid main lága dahje lánkaásahusaid mielde lea jávohisvuođa geatnegasvuohhta.

Skuvlabirasovddasteddjiin lea riekti oažžut daid dieđuid máid dárbašit doaimmaheames doaimmaset, jus ii leat jávohisvuođa geatnegasvuohhta lágaid ja lánkaásahusaid vuodul.

Skuvlabirasovddasteddjiin lea riekti oažžut dárbašlaš oahpu ja friddja oahpahasdiimmuin vai sáhttet fuolahit doaimmaid.

Lasihuvvon 2002 juovlam. 20.b. lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuoŋománu 1.beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735 bakte), rievdaduvvon 2005 geassem. 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassem. 17.b. res. nr. 660 bakte), 2005 geassemánu 17.b. lágain nr. 62 (Fámus 2006 ođđajagim. 1.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 609 bakte).

§ 9a-6. Dieđihangeatnegasvuohhta ja báhkkodanvuoigatvuohhta

Ovttasbargolávdegoddi, skuvlalávdegoddi, skuvlabiraslávdegoddi ja dasa lassin maiddá ohppiidráđđi ja váhnenráđđi galget čađat oažžut dárbašlaš dieđuid - dás dáhpáhusat, plánat ja mearrádusat – mat sakka váikkuhit skuvlabirrasii. Ráđit ja

lávdegottit galget, jus dan jerret, oažžut duođaštusaid vuogádatlaš dearvvašvuođa-, biras- ja dorvvolašvuođabarggu birra skuvllas.

Ráđit ja lávdegottit mat vuosttaš lađđasis namuhuvvojit, galget nu árrat go vejolaš beassat searvat birasdoaimmaid plánemis juohke ovttaskas skuvllas, ja lea riekti ovddidit oainnuset ja evttohusaideaset buot áššiide mat váikkuhit skuvlabirrasa.

Jus skuvla fuomáša ahte leat dilit skuvlabirrasis main sáhtta leat heajos váikkuhus ohppiid dearvvašvuhtii, de galgá nu fargga go vejolaš dan diedihit ohppiide ja váhnemiidda.

Lasihuvvon 2002 juovlamánu 20.b. lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuorjománu 1.beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735 bakte), rievdaduvvon 2005 geassemánu 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassem. 17.beaivvi, 2005 geassem. 17.b. res. nr. 660 bakte).

§ 9a-7. Rágggášteapmi

Sáhkuin dahje gitta golbma mánu giddagasduomuin dahje goappaš duopmomolssaeavttuin rágggáštuvvo son guhte iešdáhtolaččat dahje várrameahttumiid rihkku dán kápihttala gáibádusaid dahje dán olis ráhkaduvvon lánkaásahusaid.

Oassálastin rágggáštuvvo seamma ládje.

Lasihuvvon 2002 juovlam. 20.b. lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuorjománu 1.beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735 bakte).

§ 9a-8. Skuvlaastoáiggeortnet

Dán kápihttala lánkaásahusat gullet maiddái skuvlaastoáiggeortnegii mii dán lága mielde lea ásahuvvon.

Lasihuvvon 2002 juovlam. 20.b. lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuorjománu 1.beaivvi, 2002 juovlam. 20.b. res. nr. 1735 bakte).

§ 9a-9. Lánkaásahusat

Departemeanta sáhtta mearridit dárkilat lánkaásahusaid ohppiid skuvlabirrasa birra.

Lasihuvvon 2002 juovlam. 20.b. lágain nr. 112 (Fámus 2003 cuorjománu 1.beaivvi, 2002 juovlam. 20 .res. nr. 1735 bakte).

10. kápihttal. Bargit skuvllas

§ 10-1. Gealbogáibádusat oahpahusbargiin

Sus guhte galgá virgáiduvvot oahpahusvirgái vuodđoskuvllas ja joatkkaskuvllas, galgá leat heivvolaš fágalaš ja pedagogalaš gelbbolašvuolta. Departemeanta

láhkaásahusaid bakte mearrida makkár oahppu ja bargoduogáš gáibiduvvo sus guhte galgá virgáiduvvot oahpaheaddjin iešguđet klássadásiin ja iešguđet skuvlašlájain.

Rievdaduvvon 2005 geassemánu 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 660 bakte).

§ 10-2. (Fámohuhtton 2003 geassemánu 27.b. lágain nr. 69 (Fámus 2004 ođđajagim. 1.beaivvi, 2003 geassem. 27.b. res. nr. 774 bakte).)

§ 10-3. Bargit gohttehatskuvllain

Oahpaheaddjit gohttehatskuvllain main leat bastevaš pedagogalaš bargit galget virgáiduvvot dan suohkanis gos gohttehatskuvla lea. Departemeanta sáhtá láchkaásahusain mearridit makkár gelbbolašvuohta gáibiduvvo bastevaš gohttehatskuvlla bargiin.

Rievdaduvvon 1999 čakčam. 17.b. lágain nr. 74 (Fámus 1999 čakčam. 17.beaivvi, 1999 čakčamánu 17.b. res. nr. 1011 bakte).

§ 10-4. Máinnusteames virggiid

Oahpaheaddjivirggit ja rektorvirggit galget almmolaččat máinnostuvvot. Almmolaš máinnustangáibádus ii guoskka virggiide main virgáibidjanáigi lea oanehat go guđa mánu, dahje go bargoaddi galgá fállat virggi ođđa dahje ovddit bargái bargobiraslága § 14-2 vuosttašvuoigatvuohta ođđasit virgáiduvvot ja §15-7 lihcohallansuodjalusa birra.

Rievdaduvvon 2005 geassemánu 17.b. lágain nr. 62 (Fámus 2006 ođđajagim. 1.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 609 bakte).

§ 10-5. Válljemis mánga ohcci gaskkas

Go seamma virgái leat mánga ohcci ja daid gaskkas šaddá välljet, de galgá deattuhit oahpu ja bargohárjáneami, makkár oahpahusdárbbu virgáibidjan galgá ollášuhttit, ja man gelbbolaš muđui ohcci lea virggi ektui.

§ 10-6. Gaskaboddosaš virgáibidjan

Jus eai leat ohccit geat ollášuhttet dán lága gealbogáibádusaid, de sáhttet earát virgáibiddjot gaskaboddosaččat. Jus ii leat šihttojuvvon oanehat virgáibidjanáigodat, galgá ohcci virgáibiddjot gitta suoidnemánu 31.beaivái.

Fámus 1998 skábmam. 27.beaivvi (1998 skábmam. 27.b. res. nr. 1096 bakte).

§ 10-7. Hárjehallansajit skuvllas

Departemeanta sáhtá juohke oktavuodain dahje láchkaásahusa bakte gearnegahttit suohkaniid dahje fylkkasuohkaniid láchit universiteahta- ja

allaskuvllastudeanttaide hárjehallanoahpu ja bagadallama skuvllain, ja rávvet movt galgá válljet su guhte ovddasvástida hárjehallanoahpahusa.

§ 10-8. Gealboovdáneapmi

Skuvlaeaiggádis lea ovddasvástáduš fuolahit ahte doaimmas lea rivttes ja dárbblaš gelbbolašvuohta. Skuvlaeaiggádis galgá leat vuogádat mii addá oahpahusbargiide, skuvlajođiheddjiide ja bargiide geain leat sierranas doaimmat skuvladoaimmahagas vejolašvuođa oazžut gealboovdáneami, vai ođasmahttet ja viiddidit fágalaš ja pedagogalaš máhtolašvuođaset ja leat gergosat čuovvot skuvlla ja servodaga ovdáneami.

Rievdaduvvon 2005 geassemánu 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 660 bakte).

§ 10-9. Politiijaduođaštus

Son guhte galgá virgáibiddjot vuodđoskuvlii, ferte čájehit politiijaduođaštusa. Duođaštus galgá duođaštit ahte lea dát olmmoš áššáiduhhton, áššáskuhtton dahje dubmejuvvon seksuálalaččat illástan mánáid. Olbmot geat leat dubmejuvvon seksuálalaččat illástan mánáid, eai sáhte virgáibiddjot vuodđoskuvlii.

Suohkan sáhtta gáibidit politiijaduođaštusa vuosttaš lađđasa mielde maiddá eará olbmui geat virolaččat leat vuodđoskuvllas.

Son guhte galgá virgáibiddjot joatkkaskuvlii, ferte čájehit politiijaduođaštusa. Duođaštus galgá duođaštit ahte leago son seksuálalaš illásteames áššáiduhhton, áššáskuhtton dahje dubmejuvvon.

Departemeanta mearrida dása lánkaásahusaid.

Rievdaduvvon 2005 geassem. 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b, res. nr. 660 bakte).

§ 10-10. Tariffašiehtadusat bálká- ja bargoeavttuid birra

Virggiide mat gullet dán lága vuollái, mearriduvvojit bálká- ja bargoeavttut tariffašiehtadusa bakte. Gonagas stáhtarádis mearrida gii galgá šiehtadallat daid bargiidorganisašuvnnaiguin geain lea riekti šiehtadallat bálká- ja bargoeavttuid birra.

11. Kápihttal. Ásahus geavaheaddjisearvama várás skuvllas

§ 11-1. Ovttasbargolávdegottit vuodđoskuvllain

Juohke vuodđoskuvllas galgá leat ovttasbargolávdegoddi masa válljejuvvojit guokte oahpaheaddji áirasa, okta áirras eará bargiin, guokte váhnenrádis, guokte ohppiidáirasa ja guokte áirasa suohkana bealis. Suohkana guovtti áirasis galgá nubbi

leat skuvlla rektor. Ohppiidáirasat eai galgga searvat čoahkkimiidda go lága dahje lánkaásahusaid mielde jávohisvuodageatnegahtton áššit gieđahallojuvvojit ovttasbargolávdegottis.

Ovttasbargolávdegottis lea riekti oainnuset cealkit áššiin mat guske skuvlii.

Jus suohkan sirdá válddi ovttasbargolávdegoddái bargat hálddahaslaš bargguid, sáhtta suohkan nammadit eanet áirasiid lávdegoddái. Suohkanlága § 11 ja §15 nr. 4 mielde sáhtta suohkan nammadit ovttasbargolávdegotti skuvlla stivran. Jus suohkan nammada eará stivrra skuvlii go ovttasbargolávdegotti, galget unnimusat guokte áirasa váhnenrádis nammaduvvot dan stivrii. Oahppit, váhneamat dahje bargit eai sáhte akto dagahit eanetlogu stivrras. Rektoris lea vuogatvuolta searvat, ságastallat ja ovddidit evttohusaid.

Suohkan sáhtta nammadit oktasaš ovttasbargolávdegotti skuvlli ja mánáidgárdái. Soahpamuša vuodul sáhtta sullásaš ordnet ásahuvvot priváhta mánáidgárddi ja suohkanlaš skuvlla gaskkas. Lávdegottis galget leat guokte ohppiidáirasa, okta oahpaheddjiid áirras, okta áirras skuvlla eará bargiid ovddas, guokte mánáidgárddi bargiid áirasa, guokte áirasa skuvlla váhnenrádis ja guokte mánáidgárddi váhnenrádi áirasa. Lassin suohkana guovtti áirasiidda vuosttaš ja goalmát lađđasa mielde, sáhtta mánáidgárddi eaiggát nammadit gitta guokte áirasa lávdegoddái.

Rievdaduvvon 1999 cuonjománu 16.b. lágain nr. 18 (Fámus 1999 suoidnemánu 1.beaivvi, 1999 cuonjománu 16.b. res. nr. 388 bakte).

§ 11-1a. Skuvlabiraslávdegottit vuodđoskuvllain

Juohke vuodđoskuvllas galgá leat skuvlabiraslávdegoddi. Skuvlabiraslávdegottis galget leat áirasat ohppiid, váhnenrádi, bargiid, skuvlajođihangotti ja suohkana bealis. Skuvlabiraslávdegotti čoahkádus galgá leat nu ahte ohppiid ja váhneamiid áirasat dahket eanetlogu.

Ovttasbargolávdegoddi sáhtta ieš doaimmat skuvlabiraslávdegoddiin. Jus ovttasbargolávdegoddi doaimmá skuvlabiraslávdegoddiin, ferte nammadit liigeáirasiid ohppiide ja váhneamiidda, nu ahte sii ovttas dahket eanetlogu.

Ohppiidáirasat eai galgga mielde skuvlabiraslávdegottis meannudeames dakkár áššiid main lága vuodul lea jávohisvuodageasku. Jus ohppiidáirasat eai leat mielde meannudeamis, de galgá lávdegotti váhnenáirasiin leat duppaljietna vástideaddji váilevaš ohppiidjienaid, dahje ahte váhnenáirasiid lohkku lasihuvvo vástideaddji loguin.

Skuvlabiraslávdegoddi galgá váikkuhit dasa ahte skuvla, bargit, oahppit ja váhneamat aktiivvalaččat servet ásaheames buori skuvlabirrasa. Skuvlabiraslávdegottis lea riekti oainnuset cealkit buot áššiin mat guske skuvlabirrasii, gč. kápihttal 9a.

Lasihuvvon 2005 geassemánu 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 660 bakte).

§ 11-2. Ohppiiráđđi vuodđoskuvllain

Juohke vuodđoskuvllas galgá 5.-7. klássaid ohppiide ja 8.-10. klássaid ohppiide leat okta ohppiiráđđi masa oahppit välljejit áirasiid. Suohkan mearrida ohppiiráđđi logu. Áirasat galget välljejuvvot čakčat mañimusat golbma vahku mañnil go skuvla lea álgán.

Skuvllas ovttá oahpaheaddji bargun galgá leat veahkehit ohppiiráđđi bargat ja doaibmat. Ohppiiráđđi gulahallanoahpaheaddjis lea searvan- ja sagastallanriekti ohppiiráđdis.

Ohppiiráđđi jodiheddji ovttas ohppiiráđđi gulahallanoahpaheaddjin sáhtta gohččut čoahkkimii. Ráđđi galgá goittot gohččojuvvot čoahkkimii go goalmmádas oassi ráđi miellahtuin dahje rektor dan gáibidit.

Ohppiiráđđi galgá ovddidit ohppiid oktasaš beroštumiid skuvllas ja bargat buori oahppan- ja skuvlabirrasa ovddas. Ráđđi galgá maiddá oainnuset cealkit ja ovddidit evttohusaid áššiide mat guske ohppiid lagasbirrasii.

Rievdaduvvon 2003 geassemánu 27.b. lágain nr. 69 (Fámus 2003 borgem. 1.beaivvi, 2003 geassemánu 27.b. res. nr. 774 bakte), ja 2005 geassemánu 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 660 bakte).

§ 11-3. (Loahpahuuvvon 2003 geassemánu 27.b. lágain nr. 69 (Fámus 2003 borgem. 1.beaivvi, 2003 geassem. 27.b. res. nr. 774 bakte).)

§ 11-4. Váhnenráđđi vuodđoskuvllain

Juohke vuodđoskuvllas galgá leat váhnenráđđi mas buot váhneamat geain leat mánát skuvllas, leat miellahtun.

Váhnenráđđi galgá ovddidit váhneamiid oktasaš beroštumiid ja váikkuhit ahte váhneamat ja oahppit aktiivvalaččat servet ásaheames buori skuvlabirrasa. Váhnenráđđi galgá bargat dan badjelii ahte ásahuvvo buorre ovttasbargu ruovttu ja skuvlla gaskkas, ja láchit buori loaktima ja positiivva ovdáneami ohppiide ja ásaht buori oktavuodá gaskal skuvlla ja báikkálaš servodaga.

Váhnenráđđi lea bargolávdegoddi. Bargolávdegoddi vällje guokte áirasa ja guokte persovnnalaš sadjásašlahttu ovttasbargolávdegoddá. Bargolávdegotti jodiheddji galgá leat nubbi dáin áirasiin.

§ 11-5. Skuvlalávdegoddi joatkkaskuvllain

Juohke joatkkaskuvllas galgá leat skuvlalávdegoddi mas leat áirasat geat ovddastit bargiid ja fylkkasuohkana ja guokte ohppiiráđđi välljejuvvon áirasa. Rektor galgá leat fylkkasuohkana ovddasteaddji lávdegottis.

Skuvlalávdegottis lea riekti oainnuset ovddidit buot áššiin mat guske skuvlii.

Suohkanlága § 11 ja § 20 nr. 4 mielde sáhtta fylkkasuohkan nammadit skuvlalávdegotti skuvlla stivran. Jus fylkkasuohkan nammada eará stivrra skuvlii go skuvlalávdegotti, galget unnimusat guokte ohppiiráđi áirasa leat mielde dan stivrras. Oahppit dahje bargit eai sáhtte akto dagahit eanetlogu stivrras.

Rektoris lea searvan, ságastallan ja evttohanvuoigatvuohta.

Rievdaduvvon 1999 cuorjománu 16.b. lágain nr. 18 (Fámus 1999 suoidnemánu 1.beaivvi, 1999 cuorjománu 16.b. res. nr. 388 bakte).

§ 11-5a. Skuvlabiraslávdegoddi joatkkaskuvllain

Juohke joatkkaskuvllas galgá leat skuvlabiraslávdegoddi. Skuvlabiraslávdegottis galget oahppit, bargit, skuvlajođihangoddi ja fylkkasuohkan lea mielde . Skuvlabiraslávdegotti čoahkádus galgá leat nu ahte ohppiid áirasat leat eanetlogus.

Skuvlalávdegoddi sáhtta ieš leat skuvlabiraslávdegoddi. Jus skuvlalávdegoddi doaibmá skuvlabiraslávdegoddin, ferte nammadit eanet ohppiid ovddasteddjiid vai sii leat eanetlogus.

Skuvlabiraslávdegoddi galgá váikkuhit dasa ahte skuvla, bargit ja oahppit aktiivvalaččat servet oazžumis buori skuvlabirrasa. Skuvlabiraslávdegottis lea riekti oainnuset ovddidit buot áššiin mat gusket skuvlabirrasii, gč. kápihttal 9a.

Lasihuvvon 2005 geassemánu 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu. 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 660 bakte).

§ 11-6. Joatkkaskuvlla ohppiiráđi buohkaidčoahkkin

Juohke joatkkaskuvllas galgá leat ohppiiráđđi mas unnimusat lea okta lahttu juohke guoktelogát oahppi nammii. Ohppiiráđđi välljejuvo čálalaš jienasteami bakte.

Ohppiiráđđi galgá earret eará bargat ohppiid oahppanbirrasii, bargodilálašvuođain ja čalgoberoštumiiguin.

Jus ohppiiráđđi dahje skuvlla ohppiidlogu viđádasoassi dan gáibida, galgá ohppiide lágiduvvot buohkaidčoahkkin skuvllas. Go badjel bealli skuvlla ohppiin leat mielde čoahkkimis ja jienastit de lea buohkaidčoahkkima mearrádus čadnin ohppiiráđđái daid áššiin mat leat čoahkkingohččumis namuhuvvon.

§ 11-7. Oktasašnjuolggadusat

§§ 11-1 gitta 11-6 rádjai njuolggadusaid mielde ráđit ja lávdegottit ieža välljejit jođiheaddji ja sadjásaš jođiheaddji. Sii välljejit maiddá čáli.

§ 11-8. Ohppiirárasat fylkkasuohkanlaš nammagottiin

Ohppiid ovddasteddjiin joatkkaoahpahas lea searvan- ja ságastallanriekti fylkkasuohkanlaš nammagottiin seamma njuolggadusaid mielde go bargiin, vrd. suohkanlága § 26.

§ 11-9. Váhnenlávdegoddi vuodđooahpahas

Gonagas stáhtaráđis nammada vuodđooahpahas váhnenlávdegotti. Lávdegottis galgá leat jođiheaddji, sadjásaš jođiheaddji ja vihtta eará lahtu. Lávdegotti doaimmaáigodat lea vihtta jagi. Departemeanta mearrida lánkaásahasaid váhnenlávdegotti bargui viidodahkii ja sisdollui.

Rievdaduvvon 2008 geassemánu 20.b. lágain nr. 48 (Fámus 2009 ođđajagim. 1.beaivvi, 2008 geassem. 20.b. res. nr. 621 bakte).

§ 11-10. Sierralohpi

Departemeanta sáhtá sierranas oktavuodain spiehkut njuolggadusain mat leat §§ 11-1 gitta 11-7 rádjái.

12. kápihttal. Ásahus čadnon fágaoahpahussii fitnodagas

§ 12-1. Fága- ja fitnoahpahas ovtasbargoásahus

Departemeanta nammada fága- ja fitnoahpahas ovtasbargoásahusa. Ásahus galgá veahkehit departemeanta ráđiin ja veajuin ovddideames fága- ja fitnoahpahas. Ásahas galget leat ovddasteaddjit bargoeallima bealálaččain ja departemeanttas. Departemeanta mearrida ásahusa čohkkehusa ja doaimmaid.

Rievdaduvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.beaivvi, 2000 geassemánu 30.b. res. nr. 645 bakte), 2004 suoidnemánu 2.b. lágain nr. 69 (Fámus 2004 čakčam. 1.beaivvi, 2004 suoidnemánu 2.b. res. nr. 1064 bakte).

§ 12-2. Fágalaš ráđit

Departemeanta nammada fága- ja fitnoahpahussii fágalaš ráđiid. Juohke fágas dahje fágasuorggis mas sáhtá leat oahppoáigi fitnodagas, galgá leat čadnojuvvon fágalaš ráđđái. Departemeanta mearrida fága- ja fitnoahpahas ovtasbargoásahusa evttohusa vuodul makkár fágalaš ráđit galget ásahuvvot, ráđiid sturrodat, guđe fágalaš suorggi juohke ovttaskas ráđđi ovddasvástida ja njuolggadusaid ráđiide.

Rievdaduvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.beaivvi, 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645 bakte), 2004 suoidnemánu 2.b. lágain nr. 69 (Fámus 2004 čakčam. 1.beaivvi, 2004 suoidnemánu 2.b. res. nr. 1064 bakte).

§ 12-3. Fitnoahpahasnammagottit ja fitnolávdegottit

Fylkkasuohkan nammada fitnooahpahasnammagotti mas lea doaimmat muddejuvvon §§ 4-3, 12-3 ja 12-4 mielde.

Nammagottis galget leat miellahtut ja persovnnalaš sadjásašlahtut geain oktiibuot galgá leat nana fágamáhttu olles fága- ja fitnooahpposuorggis ja ealáhus- ja barggahusgažaldagain. Nammagoddái galget álohii nammaduvvot lahtut geat ovddastit bargoeallima bealálaččaid bargiidorganisašuvnnaid ja bargoaddiorganisašuvnnaid evttohusaid vuođul. Bargoeallima bealálaččain galgá leat eanetlohku nammagottis. Dása lassin galgá nammaduvvot unnimusat ovttá ohppiid, fitnoohppiid dahje oahppokandidáhtaid áirasa daid organisašuvnnaid dahje ásahusaid evttohusaid vuođul mat sin ovddastit. Fylkkasuohkan sáhhtá bivdit nammagoddái miellahttoevttohasaid oahpaheaddjiorganisašuvnnain.

Nammagoddi vállje ieš jođiheaddji ja sadjásaš jođiheaddji. Nammagotti doaibmaáigodat lea seamma go fylkkadikki doaibmaáigodat. Ohppiid, fitnoohppiid ja oahppokandidáhtaid ovddasteaddjit nammaduvvojit guovtti jahkái háválassii.

Fylkkasuohkan dat gárvvista áššiid máid nammagoddi galgá gieđahallat.

Departemeanta sáhhtá mearridit lánkaásahusaid nammagotti barggu birra.

Nammagoddi galgá nammadit ráđđeaddi fitnolávdegotti juohke fágii dahje fágasuorgái, dahje ávkástallat fágageahččalannammagoddi fitnolávdegoddiin. Departemeanta sáhhtá mearridit lánkaásahusaid dasa movt fitnolávdegotti čohkkehus galgá leat ja mii sin doaibma galgá leat.

Suohkanlága § 14 nr. 1 a bustávva ii leat gustovaš fitnooahpahas nammagoddái nammadeames miellahtuid.

Rievdaduvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.beaivvi, 2000 geassemánu 30.b. res. nr. 645 bakte), ja 2007 geassemánu 29.b. lágain nr. 91 (Fámus 2007 skábmam. 1.beaivvi, 2007 geassemánu 29.b. res. nr. 758 bakte).

§ 12-4. Fitnooahpahasnammagotti doaimmat

Fitnooahpahasnammagoddi galgá ovddidit bargoeallima oainnuid ja dárbuid fylkkasuohkaniidda.

Fitnooahpahasnammagoddi galgá mearrádusaidis bakte oainnuset ovddidit áššiin maid fylkkasuohkan § 4-8 lea geatnegahtton bidjat nammagotti gieđahallamii. Áššit leat nugomat dohkkeheames oahppofitnodagaid ja massimis dohkkeheami, ja fylkkasuohkana fága- ja fitnooahpahas kvalitehtavuogádat.

Fitnooahpahasnammagoddi galgá bargat buorideames kvalitehta olles fága- ja fitnooahpahas. Fitnooahpahasnammagoddi galgá earenoamážit

- Evttohit organiserema, bargovugiid ja strategijaid ovdánahttimis kvalitehta fága- ja fitnooahpahas
- árvoštallat ja báhkkodit fylkkasuohkana dábiid go galget dáhkidit kvalitehta

fága- ja fitnooahpahas

- árvoštallat movt bargoeallima bealálaččat galget váikkuhit ovdánahttimis ja dáhkodeames fága- ja fitnooahpahusa kvaliteahta
- árvoštallat movt ovttasbargu gaskal skuvllaid ja oahppofitnodagaid sáhhtá buoriduvvot
- árvoštallat movt gelbbolašvuoda ovdánahttin sáhhtá dáhkiduvvot.

Fitnooahpahasnammagoddi galgá bargat dan badjelii ahte olaha buoremus mihttodallama mii lea vejolaš joatkkaohpahas, ja addit ráđiid fylkkasuohkanii das makkár doaimmaid álggahit jahkásaš fálaldagaid mearrideames.

Fitnooahpahasnammagoddi galgá bargat dan badjelii neavvun fága- ja fitnooahpahusa birra šaddá nu buorre go vejolaš, ja evttohit doaimmaid mat nammagotti mielas leat dárbbášlačča.

Fitnooahpahasnammagoddi galgá rávvet movt ovdánahttit fága- ja fitnooahpahusa ja movt ovttasbargu skuvllaid ja fitnodagaid gaskkas dagaha guovlulaš ovdáneami, earret eará ovdánahttimis ođđa fitnodagaid ja bargosajiid.

Fitnooahpahasnammagoddi sáhhtá fylkkasuohkanii sirdit fápmudusa fágalaččat árvoštallat fitnodagaid dahje doaimmahit eará bargguid mat lága dahje lánkaásahusa mielde gullet fitnooahpahasnammagoddi.

Rievdaduvvon 2000 geassem. 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.beaivvi, 2000 geassemánu 30.b. res. nr. 645 bakte), 2004 suoidnemánu 2.b. lágain nr. 69 (Fámus 2004 čakčam. 1.beaivvi, 2004 suoidnemánu 2.b. res. nr. 1064 bakte), 2007 geassemánu 29.b. lágain nr. 91 (Fámus 2007 skábmam. 1.beaivvi, 2007 geassemánu 29.b. res. nr. 758 bakte).

§ 12-5. Oahppoplánajoavkkut

Departemeanta nammada oahppoplánajoavkkuid mat leat mielde veahkeheames dohkkehít oahpahusa sisdoalu daid fágain dahje bargosurggiin main oahpahas čađahuvvo fitnodagas.

Departemeanta galgá fuolahit ahte sihke bargoeallin ja skuvlabealli besset searvat ođđa oahppoplánabargui.

Rievdaduvvon 2004 suoidnemánu 2.b. lágain nr. 69 (Fámus 2004 čakčam. 1.beaivvi, 2004 suoidnemánu 2.b. res. nr. 1064 bakte).

§ 12-6. Fága- ja sveannageahččaleami váidinnammagoddi

Departemeanta nammada váidinnammagottiid mat leat váidinásahusat manñil go mearriduvvo ahte fága- ja sveannageahččaleami ii leat ceavzán. Juohke nammagottis galget leat golbma lahttu. Guovtti lahtuin galgá leat fágaoahppu. Departemeanta mearrida gii galgá leat nammagotti jođiheaddji ja sadjásaš jođiheaddji.

Go galget nammadit fága- ja sveannageahččaleami váidinnammagotti, galgá fága fágalaš ráđđi ovddidit evttohusa.

Miellahtut oktan persovnnalaš sadjásaš láhtuiguin, ea.ea. jodiheaddji ja sadjásaš jodiheaddji, nammaduvvojit njealji jahkái hávállassii.

Rievdaduvvon 2004 suoidnemánu 2.b.lágain nr. 69 (Fámus 2004 čakčam. 1.beaivvi, 2004 suoidnem. 1.b. res. nr. 1064 bakte).

§ 12-7. Miellahtut ásahusain, ráđiin ja nammagottiin

Son guhte nammaduvvo dahje válljejuvvo miellahttun fága- ja fitnooahpahusa ovttasbargoásahussii, fágalaš ráđđái, iskkusnammagoddái dahje váidinnammagoddái, lea geatnegahtton vuostáiváldit doaimma. Miellahtut sáhttet dattege gáibidit beassat ođđasis nammaduvvot seamma áigodahkii go oktilaš luohitevašdoaimmas juo leat leamašan. Son guhte lea deavdán guhttalogi jagi, sáhttá gáibidit beassama luohitevašdoaimmas.

Rievdaduvvon 2004 suoidnemánu 2.b. lágain nr. 69 (Fámus 2004 čakčam. 1.beaivvi, 2004 suoidnemánu 2.b. res. nr. 1064 bakte).

13. kápihttal. Suohkana, fylkkasuohkana ja stáhta ovddasvástádus

§ 13-1. Suohkana geatnegasvuohta láchččet vuodđoskuvlaoahpahusa ja sierranaspedagogalaš veahki

Suohkan galgá ollašuhttit dán lága mielde vuoigatvuođa oažžut vuodđoskuvlaoahpahusa ja sierranaspedagogalaš veahki buot suohkana ássiide. Ovddasvástádus ii guoskka ohppiide ja earáide geaid eará fylkkat ovddasvástidit §§ 13-2 ja 13-3 a mielde.

Departemeanta mearrida lánkaásahusaid dahje gohččosiid juohke ovttahávalaš oktavuhtii dasa gii galgá adnojuvvoit suohkana ássiin, ja buhtadeames eará suohkaniid goluid vuodđoskuvlaoahpahusa oktavuodas.

Almmolaš vuodđoskuvllat galget leat suohkanlaš skuvllat. Sierranas oktavuodain sáhttá stáhta dahje fylkkasuohkan jodihit vuodđoskuvllaid. Fylkkasuohkan šaddá oažžut dohkkeheami departemeantas.

Suohkana hálddahas galgá leat skuvlafágalaš gelbbolašvuohta skuvladási bajábealde.

Rievdaduvvon 2003 ođđajagim. 31.b. lágain nr. 10.

§ 13-2. Fylkkasuohkana geatnegasvuohta fuolahit vuodđoskuvlaoahpahusa, sierranaspedagogalaš veahki ja joatkkaoahpahusa ásahusain mánáidsuodjalanlága vuodul

Go mánáidsuodjalanlága mielde mearriduvvo sirdit máná ášahussii, de lea dat fylkkasuohkan gos ášahus lea, geas dán lága mielde lea ovddasvástádus ollášuhttimis vuoigatvuođa fuolahit vuođđoskuvlaoahpahusa, sierranaspedagogalaš veahki ja joatkkaoahpahusa. Fylkkasuohkanis gos ášahusa lea, lea riekti oažžut buhtaduvvot goluid dan fylkkasuohkanis gosa máná dahje nuorra gullá dan beaivvi rájes go mearriduvvo sirdit máná, departemeanta mearriduvvon meriid mielde.

Ovddasvástádus fáttmasta mánáid ja nuoraid ášahusain fylkkasuohkanis man stáhtalaš guovlulaš mánáidsuodjalanbálvalus ovddasvástida mánáidsuodjalanlága § 5-1 mielde, ja mánáid ja nuoraid priváhta ja suohkanlaš ášahusain mat mánáidsuodjalanlága § 5-8 mielde leat dohkkehuvvon. Jus oahpahus dáhpáhuvá ášahusas, galgá ášahus fuolahit dárbbalaš lanjaid dán ulbmili.

Departemeanta mearrida lánkaásahusaid bakte movt buhtadit goluid oahpahusa fuolaheames eará fylkkaid mánáide ja nuoraide.

Rievvaduvvon 2002 cuorpmánu 12.b. lágain nr. 10, 2003 miessemánu 9.b. lágain nr. 29 (Fámus 2004 ođđajagim. 1.beaivvi, 2003 miessem. 9.b. res. nr. 596 bakte), 2004 ođđajagim. 16.b. lágain nr. 6 (Fámus 2004 ođđajagim. 1.beaivvi), 2006 geassemánu 30.b. lágain nr. 57 (Fámus 2007 ođđajagim. 1.beaivvi, 2006 geassemánu 30.b. res. nr. 764 bakte), 2007 juovlam. 14.b. lágain nr. 115 (Fámus 2008 ođđajagim. 1.beaivvi, 2007 juovlam. 14.b. res. nr. 1438 bakte).

§ 13-3. Fylkkasuohkana geatnegasvuohta fuolahit joatkkaoahpahusa

Dán lága mielde galgá fylkkasuohkan ollášuhttit buot suohkana ássit vuoigatvuođa oažžumis joatkkaoahpahusa.

Fylkkasuohkan galgá addit fáldadaga ohcciide geain ii leat vuoigatvuohta § 3-1 dahje § 4A-3 mielde.

Departemeanta mearrida lánkaásahusaid dahje gohččosiid ovtaháválaš oktavuhtii mearrideames gean galgá adnit fylkkasuohkana ássiin. Departemeanta sáhtá mearridit lánkaásahusaid ahte ruovttufylkkas lea govtolaš ovddasvástádus máksimis goluid dan oktavuodas go váldá joatkkaoahpahus eará fylkkas. Departemeanta sáhtá geatnegahttit fylkkasuohkana álggahit oahppofálddagaid mat fáttmastit eará fylkkaid ohppiid.

Fylkkasuohkanis lea ovddasvástádus fuolahit joatkkaoahpahusa giddagasain. Departemeanta sáhtá sierranas oktavuodain gohččut fylkkasuohkana doaimmahit bargguid nugomat eará oahpahusa oktavuodas giddagasas.

Fylkkasuohkan galgá plánet ja ovddidit joatkkaoahpahusa earret eará vuhtiiváldimis našunála ulbmiliid, ohcciid sávaldagaid ja servodaga joatkkaoahpahasdárbbut buot oahpposurggiin ja iešguđege ahkejoavkkuide, ja vuhtiiváldimis ovddasvástádusa fuolahit oahpahusa giddagasain ja sosiála dálkkaslaš ášahusain ja man dárbbalaš lea fállat sierranasoahpahusa.

Almmolaš joatkkaskuvllat galget leat fylkkasuohkanlaš oamastusas. Sierranas oktavuodain sáhtá juogo stáhta dahje fylkkasuohkan doaimmahit joatkkaskuvllaid. Suohkan ferte oažžut dohkkeheami departemeantas.

Rievdaduvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.beaivvi, 2000 geassemánu 30.b. res. nr. 645 bakte), 2005 geassemánu 17.b. lágain nr.105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr.660 bakte).

§ 13-3a. Fylkkasuohkana geatnegasvuohta fuolahit vuodđoskuvlaoahpahusa, sierranaspedagogalaš oahpahusa ja joatkkaoahpahusa dearvvašvuođaásahusain

Fylkkasuohkan gos ásahus lea, galgá dán lága mielde olláshuhttit vuoigatvuođa buhcciide oažžumis vuodđoskuvlaoahpahusa, sierranaspedagogalaš veahki ja joatkkaoahpahusa go veallájit dearvvašvuođaásahusain maid guovlulaš dearvvašvuođadoaimmahat oamasta, ja buhcciide geat veallájit priváhta dearvvašvuođaásahusain geain lea šiehtadus guovlulaš dearvvašvuođadoaimmahagaiguin. Fylkkasuohkana ovddasvástádus lea gustovaš dušše daid buhcciid ektui geat leat dearvvašvuođaásahusain maid ovddas guovlulaš dearvvašvuođadoaimmahat máksá. Jus oahpahus dáhpáhuvvá ásahusas, galgá ásahus fuolahit dárbbalaš lanjaid dán ulbmilii.

Departemeanta sáhtá mearridit dárkilat lánkaásahusaid dahje gohččosiid ovttaháválaš dáhpáhusaid oktavuodas mas fylkkasuohkana ovddasvástádus čilgehuvvo.

Lasihuvvon 2002 cuoŋománu 12.b. lágain nr. 10, rievdaduvvon 2004 ođđajagim. 16.b. lágain nr. 6 (Fámus 2004 ođđajagim. 1. beaivvi), rievdaduvvon 2006 geassemánu 30.b. lágain nr. 57 (Fámus 2007 ođđajagim. 1. beaivvi, 2006 geassem. 30.b. res. nr. 764 bakte).

§ 13-3b. Suohkana ja fylkkasuohkana geatnegahttojuvvo fuolahit lihkohisvuođadáhkádusa

Suohkan ja fylkkasuohkan geatnegahttojuvvo fuolahit lihkohisvuođadáhkádusa ohppiide. Departemeanta sáhtá mearridit dárkilat lánkaásahusaid lihkohisvuođadáhkádusa birra.

Lasihuvvon 2007 geassemánu 29.b. lágain nr. 91 (Fámus 2008 suoidnemánu 1. beaivvi, 2007 geassemánu 29.b. res. nr. 758 bakte).

§ 13-4. Ovddasvástádus fuolahit skuvlasáhtu jna

Lea suohkan ovddasvástádus fuolahit skuvlasáhtu vuodđoskuvlaoahppiide ja rávisolbmuide geain várálaš skuvlaluotta dihte lea vuoigatvuohta oažžut skuvlasáhtu. Suohkanis lea ovddasvástádus olláshuhttimis § 7-6 mielde vuoigatvuođa ovdaskuvlamánáide oažžut skuvlasáhtu. Suohkan galgá fuolahit ovdaskuvlamánáide, vuodđoskuvlaoahppiide ja rávisolbmuide vuoigatvuođa oažžut mátkeláidesteadji ja goziheami. Muđui lea fylkkasuohkana ovddasvástádus fuolahit sáhtostallama, mátkeláidesteadji ja goziheami 7.kápihttala njuolggadusaid mielde. Suohkanat mákset ruovttoluotta goluid go fylkkasuohkan lea fuolahán vuodđoskuvlaoahppiide ja rávisolbmuide skuvlasáhtu.

Fylkkasuohkan galgá organiseret skuvlasáhtu ovttasráđiid suohkaniin. Jus suohkan ja fylkkasuohkan eaba soaba das movt skuvlasáhttu galgá organiseret ja ruhtadit, sáhttá departemeanta gohčostaga bakte rávvvet.

Departemeanta sáhttá mearridit lánkaásahusaid ruovttumátki, mátkeláidesteadji ja orruma birra sidjiide geaid ferte goartilastit go dán lága mielde galget oazžut juogo veahki dahje oahpahusa, dasalassin lánkaásahusaid skuvlasáhtu, sáhttobuhtadasa ja ruovttufylkka ovddasvástádus máksit goluid joatkkaoahpahusa váldimis eará fylkkas.

Rievdaduvvon 2002 cuorománu 12.b. lágain nr. 10 (Fámus 2003 ođđajagim. 1.beaivvi, 2002 cuorománu 12.b. res. nr. 349 bakte), 2005 geassemánu 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 660 bakte).

§ 13-5. Skuvlaeaiggáda geatnegasvuohta fuolahit nuvttá šaddosiid ja ruotnasiid

Skuvlaeaiggát galgá ohppiide nuvttá addit šaddosiid ja ruotnasiid. Departemeanta sáhttá mearridit čielgaset lánkaásahusaid mas ortnega ovddasvástádus ja geatnegasvuohta čielggaduvvo.

Fámohuhtton 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.beaivvi, 2000 geassemánu 30.b. res. nr. 645 bakte), lasihuvvon 2008 geassemánu 20.b. lágain nr. 48 (Fámus 2008 borgem. 1.beaivvi, 2008 geassemánu 20.b. res. nr. 621 bakte).

§ 13-6. Musihkka- ja kulturskuvlafálaldat

Buot suohkaniin galgá juogo alddis dahje ovttas eará suohkaniiguin leat musihkka- ja kulturskuvlafálaldat mánáide ja nuoraide, organiserejuvvon lahkálaga skuvllain ja kultureallimin muđui.

§ 13-7. Skuvlaastoáiggeortnet

Suohkanis galgá fállat skuvlaastoáiggeortnega sihke ovdal ja maŋŋil skuvlaáiggi 1.-4. klássaidd, ja 1.-7.klássaidd mánáide geain leat sierranas dárbbut.

Skuvlaastoáiggeortnet galgá lánhčit stoahkama, kultuvrra- ja asttoáiggedoaimmaid mánáid agi, doaibmadási ja beroštumiid mielde. Skuvlaastoáiggeortnet galgá addit mánáide fuolahusa ja goziheami. Doaibmahehttejuvvon mánáide galgá lánhčit buori ovdánaneavttuid. Areála, sihke olgun ja siste, galgá leat heivehuvvon dán ulbmili.

Skuvlaastoáiggeortnegis galget leat njuolggadusat mas dát čilgejuvvojit:

- a. eaiggátvuohta
- b. geas lea sisaváldin váldi
- c. sisaváldineavttut
- d. sisaváldináigodat ja skuvlaastoáiggesaji luohpan
- e. váhnenmáksu
- f. stoahkan- ja beaivelanjat

- g. beaivválaš rahpanáigi ja jahkásaš rahpanáigi
- h. bargoveahka ja jođiheapmi

Go skuvlaastoáiggeortnet gullá skuvlla vuollái, galgá rektor dábálaččat leat jođiheaddji. Departemeanta sáhtá dohkkehit spiehkastaga.

Suohkan sáhtá gáibidit ahte váhnemat mákset váhnenosi skuvlaastoáiggeortnega goluin.

§ 10-9 vuosttaš ja goalmát lađđasa njuolggadusat gusket skuvlaastoáiggeortnegii virgáibidjamis bargiid.

Suohkan sáhtá earáid fálaldaga ávkkástallat olláshuhttimis skuvlaastoáiggeortnega geatnegasvuodá, jus sii muđui olláshuhttet dán paragrafa eavttuid. Suohkan goziha priváhta skuvlaastoáiggeortnegiid.

Departemeanta sáhtá mearridit dárkilat lánkaásahusaid skuvlaastoáiggeortnega birra.

Rievdaduvvon 2003 geassemánu 27.b. lágain nr. 69 (Fámus 2003 borgem. 1.beaivvi, 2003 geassemánu 27.b. res. nr. 774 bakte), 2005 geassemánu 17.b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 660 bakte).

§ 13-8. Oslo suohkan

Oslo suohkanis leat maiddá dat seamma vuoigatvuodát ja geatnegasvuodát mat dán lága mielde gusket fylkkasuohkanii.

§ 13-9. Stáhtalaš doarjja

Stáhta juolluda doarjaga ja nu buhtadit oasi suohkaniid ja fylkkasuohkaniid goluin. Doarjja juolluduvvo dábálaččat rámmadoarjagiin departemeantta mearriduvvon njuolggadusaid mielde.

§ 13-10. Ovddasvástádusviidodat

Suohkanis/fylkkasuohkanis ja priváhta skuvlaeaiggádis lea § 2-12 mielde ovddasvástádus olláshuhttimis oahpahušlága ja dan lánkaásahusaid, dákko bakte lánhčit dárbbášlaš návccaid vai gáibádusaid sáhtá olláshuhttit.

Suohkanis/fylkkasuohkanis ja priváhta skuvlaeaiggádis galgá § 2-12 mielde leat dohkálaš vuogádat man bakte árvoštallojuvvo ahte ollašuvvet go oahpahušlága ja lánkaásahusaid gáibádusat. Suohkanis/fylkkasuohkanis ja priváhta skuvlaeaiggádis galgá § 2-12 mielde leat dohkálaš vuogádat mii čuovvola dán árvoštallama bohtosiid ja našunála kvalitehtaárvoštallamiid maid departemeanta čađaha § 14-1 njealját lađđasa vuodul.

Lasihuvvon 2003 geassemánu 27.b. lágain nr. 69 (Fámus 2003 borgem. 1.beaivvi, 2003 geassemánu 27.b. res. nr. 774 bakte), rievdaduvvon 2004 suoidnemánu 2. b. lágain nr. 69 (Fámus 2004 čakčam. 1. beaivvi, 2004 suoidnemánu 2.b. res. nr. 1064 bakte).

14. kápihttal. Goziheapmi ja bearráigeahčču

§ 14-1. Stáhtalaš goziheapmi ja bearráigeahčču

Departemeanta ráđđe ja neavvu áššiin mat gusket doaimmaide dán lága mielde ja galgá muđui ovttasbargat suohkaniiguin, fylkkasuohkaniiguin ja priváhta skuvlaeaiggádiiguin dáhvideames buori ja dásseárvosaš oahppofálaldaga vástideaddji lága ja lánkaásahusaid.

Departemeanta goziha dán lága mielde doaimmaid ja galgá dán oktavuodas beassat skuvllavistiide ja oažžut dárbbaslaš duođaštusaid.

Jus fuomášuvvojit dilálašvuodát mat leat dán lága dahje lága vuodul lánkaásahusaid vuostá, sáhtta departemeanta gáibidit dili buoriduvvot.

Departemeanta sáhtta mearridit lánkaásahusaid mat dán lága mielde geatnegahttet ovddasvástideaddji oahpahasásahusaid ja sin geat ožžot dákkár oahpahusa addimis dieđuid ja searvat árvvoštallamiidda ja almmuhit dilálašvuodaid mat váikkuhit dán lága mielde oahpahasdoaimmahaga árvvoštallama.

Rievdaduvvon 2003 suoidnemánu 4.b. lágain nr. 84 (Fámus 2003 golggotm. 1.beaivvi), mii rievdá 2003 suoidnemánu 4.b. lágain nr. 85.

§ 14-2. Ruovttuoahpahusa suohkanlaš goziheapmi

Suohkan galgá gozihit skuvllahis mánáid ja nuoraid geatnegahtton oahpahusa, ja sáhtta maiddá sin gohččut sierranas geahččaleapmái. Suohkan galgá gáibidit ahte mánát dahje nuorat galget skuvllii jus dán lága ja lánkaásahusaid gáibádusat eai ollašuvvo ruovttuoahpahusain.

15. kápihttal. Hálddašanlága geavahus. Dieđihangeasku

§ 15-1. Hálddašanlága geavahus

Hálddašanláhka guoská doaimmaide maid dán lága mielde hálddašanásahusat jođihit, oktan sierranjuolggadusaiguin mat dán lágas leat mearriduvvon.

Hálddašanlága jávohisvuoda geatnegasvuolta §§ 13 - 13e guoská maiddáí priváhta skuvllaide mat leat dohkkehuvvon dán lága § 2-12 mielde.

§ 15-2. Sierranas njuolggadusat váidinásahusa birra

Vuodđoskuvlla eaŋkilmearrádusaid ja mearrádusaid sierranaspedagogalaš veahki birra ovdal skuvlageatnegahtton agi § 5-7 mielde sáhtta guoddalit

departementii. Eanjkilmearrádusaide bargiidáššiin gal hálddašanlága § 28 njuolggadusat leat gustovačča.

Departemeanta lea váidinásahus eanjkilmearrádusaid ektui sisaváldima ja sierranasoahpahusa birra joatkkaskuvllain, eanjkilmearrádus massimis vuoigatvuođa joatkkaohpahussii § 3-8 ja § 4-6 mielde, eanjkilmearrádus oažžut guokte liigejagi oahpahusa čađaheapmái § 3-1 viđat lađđasa mielde ja eanjkilmearrádus fysalaš ja psykososiála birrasa hárrái § 9a-2 ja § 9a-3 mielde.

Joatkkaskuvlii sisaváldima mearrádusa váidima oktavuodas i sáhte departemeanta dárkkistit fylkkasuohkana mearrádusa makkár oahpahusprográmma fállonjuvvo joatkkadásis 1 dahje prográmmasuorggi joatkkadásiin 2 ja 3, dahje guđe skuvlii ohcii galgá beassat. Dákkár mearrádusaid ektui gusket hálddašanlága § 28 váidinásahusa njuolggadusat. Departemeanta lea váidinásahus go eanjkilmearrádusain mearriduvvo sisaváldot sierranas oahpahusprográmmii joatkkadásis 1 áššedovdi árvoštallama vuodul.

Fámus borgem. 1.beaivvi, 1998 skábmam. 27.b. res. nr. 1096 bakte, muhto dakkaviđe eanjkilmearrádusaid ektui ja láhkaásahusa mat mearridit geatnegasvuođaid ja vuoigatvuođaid ohppiide/fitnoohppiide skuvlajagi 1999-2000 rájes. Rievdaduvvon 2000 geassemánu 30.b. lágain nr. 63 (Fámus 2000 borgem. 1.beaivvi, 2000 geassem. 30.b. res. nr. 645 bakte), 2004 ođđajagim. 16.b. lágain nr. 6 (Fámus 2004 ođđajagim. 1.beaivvi), 2005 geassemánu 17.beaivvi lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17.beaivvi, 2005 geassemánu 17.b. res. nr. 660 bakte), 2007 geassemánu 29.b. lágain nr. 91 (Fámus 2007 borgen. 1.beaivvi, 2007 geassemánu 29.b. res. nr. 758 bakte).

§ 15-3. Geatnegasvuohta diedihit mánáidsuodjalanbálvalussii

Skuvlla bargit galget dán lága mielde leat áicilat bargguset bakte dáhpáhusaide man vuodul mánáidsuodjalanbálvalus sáhtta vuolggahit doaimmaid.

Jávohisvuođageatnegasvuohta ii galgga eastadit bargit dieđiheames mánáidsuodjalanbálvalussii go lea doaivva ahte máná illástuvvo ruovttus dahje leat eará lágan duođalaš fuolahisvuođat, vrd. §§ 4-10 gitta 4-12 rádjai 1992 suoidnemánu 17. beaivvi lágas nr. 100 mánáidsuodjalanbálvalusat, dahje jus mánás lea duođalaš bissovaš heajosmeanut, vrd. seamma lága § 4-24. Maiddái go ásahusat gean ovddasvástádus lea čađahit 1992 suoidnemánu 17.b. lága nr. 100 mánáidsuodjalanbálvalusat gáibidit, galget bargit almmuhit dakkár dieđuid.

§ 15-4. Sosiálabálvalusa diedihangeatnegasvuohta

Dán lága mielde galget skuvllaid bargit klieantaáššin rávvet ja neavvut sosiálabálvalusa. Bargit galget leat áicilat dilálašvuođaide maid olis sosiálabálvalus berre álggahit veahkkedoaimmaid, ja sii galget ávžžukeahtta dákkár dieđuid fuolahit sosiálabálvalussii. Ávžžukeahtes dieđuid sáhtta dušše fuolahit viidáset oahppi, dahje váhnemiid mieđáhusa mielde, dahje dan mađe ahte ii rihko jávohisvuođageatnegasvuođas.

16. kápihttal. Čađaheapmi ja gaskaboddosaš njuolggadusat. Rievdadusat eará lágain

§ 16-1. Čađaheapmi

Láhka čađahuvvo das rájes go Gonagas dan mearrida. Lágas iešguđet njuolggadusat čađahuvvojit iešguđet áigái.

1999 borgem. 1. beaivvi rájes, 1988 skábmam. 27. b. res. nr. 1096 bakte.

§ 16-2. Gaskaboddosaš njuolggadusat

Vuođđoskuvlla bargiid geat leat virgáiduvvon lihcukeahtes virgái go láhka čađahuvvo, ii sáhte lihccut. Sidjiide guoská ain 1969 geassemánu 13. b. láhka nr 24 vuođđoskuvlla birra § 24 nr. 1 nubbi lađas ja nr. 2.

Viđa jahkái maŋŋil go láhka čađahuvvo de skuvllat mat 1969 geassem. 13. b. lága nr. 24 § 17 nr. 4 goalmát lađđasa mielde leat válljen jođihangotti sáhttet spiehkut § 9-1 nuppi lađđasa gáibádusas ahte skuvllas galgá leat rektor.

Vuoigatvuohta ja geatnegasvuohta logijagi vuođđoskuvlii § 2-1 mielde guoská mánáide riegádan 1991 ja ovddasguvlui. Eará mánáin ja nuorain lea riekti ja geatnegasvuohta oažžut ovccijagi vuođđoskuvlla, muhto goargnulis ovtta klássa, nu ahte loahpahit vuođđoskuvlla 10. klássas.

Rievdaduvvon 2005 geassemánu 17. b. lágain nr. 105 (Fámus 2005 geassemánu 17. beaivvi, 2005 geassemánu 17. b. res. nr. 660 bakte), ja 2008 geassemánu 20. b. lágain nr. 48 (Fámus 2008 borgem. 1. beaivvi, 2008 geassemánu 20. b. res. nr. 621 bakte).

§ 16-3. Heaittiheames eará lágaid

Čuovvovaš lágat heaittihuvvojit: - - -

§ 16-4. (heaittihuvvon 1999 juovlam. 17. b. lágain nr. 97 (Fámus 2000 ođđajagimánu 1. beaivvi).)

Diehtovuodđu lea maŋimusat ođastuvvon 2009 guovvam. 4. beaivvi